

Memòria de l'Escola d'Educadors Especialitzats de Girona

5

FUNDACIÓ SERVEI GIRONÍ
DE PEDAGOGIA SOCIAL

Ajuntament de Girona

**MEMÒRIA DE L'ESCOLA
D'EDUCADORS ESPECIALITZATS
DE GIRONA**

GIRONA, JUNY DE 1994

**MEMÒRIA DE L'ESCOLA
D'EDUCADORS ESPECIALITZATS
DE GIRONA**

FUNDACIÓ SERVEI GIRONÍ
DE PEDAGOGIA SOCIAL

Í N D E X

1. Pòrtic. Daniel DUPIED, president de l'AIEJI	7
2. Presentació. Josep RIBERA I FRONTERA, president de la Fundació SERGI de Pedagogia Social	15
3. La gestació del Projecte d'Escola d'Educadors Especialitzats	19
3.1. <i>Els antecedents generals sobre la formació d'educadors especialitzats al nostre país</i>	
3.2. <i>La realitat de Girona i de les Administracions locals en el moment que es planteja el Projecte d'Escola d'Educadors Especialitzats</i>	
3.3. <i>La manca de resposta de l'Administració provincial a les necessitats de formació</i>	
3.4. <i>Estudi de la viabilitat del Projecte d'Escola d'Educadors Especialitzats de Girona</i>	
3.5. <i>El projecte inicial: presentació del projecte i contactes institucionals</i>	
3.6. <i>El projecte de l'EEEG en el marc de la formació d'educadors especialitzats a Catalunya i Espanya</i>	
4. Els marcs legals que han acollit l'EEEG.....	29
4.1. <i>L'Associació Escola d'Educadors Especialitzats de les Comarques Gironines. Centre de Formació i Recerca en Treball Social</i>	
4.2. <i>La Fundació SERGI de Pedagogia Social</i>	
5. L'ordenació de les activitats formatives	37
5.1. <i>En relació amb l'estructura formativa</i>	
5.2. <i>En relació amb l'agrupació temàtica</i>	
5.3. <i>En relació amb l'agrupació dels alumnes</i>	
5.4. <i>En relació amb el temps</i>	
5.5. <i>En relació amb el lloc</i>	
5.6. <i>En relació amb el valor creditici</i>	
5.7. <i>En relació amb el cost econòmic</i>	
6. Els alumnes	59
6.1. <i>El volum i les promocions d'alumnes</i>	
6.2. <i>El procés formatiu dels alumnes</i>	
6.3. <i>La configuració personal</i>	
6.4. <i>La configuració professional</i>	

Redacció: Equip de Formació de l'Escola d'Educadors Especialitzats

Dades estadístiques recollides pels alumnes de tercer curs de Psicologia:
Carme Oliveras

Eva Piñero

Joan Carles Subirats

Anna Torrente

Elaboració de les dades i gràfics: Santi Perera

Departament de Psicologia. Facultat de Ciències de l'Educació

Cartografia: David Comas

Unitat de Geografia

Universitat de Girona

Composició: Casas

Minalí, 8, 1r - 17004 Girona

Tel. 21 60 66

Fundació Servei Gironí de Pedagogia Social

Pça. Lluís Companys, 7 - 17003 Girona

Tels. 21 30 50 / 21 32 37

Edició: Ajuntament de Girona

Juny de 1994

ISBN: 84-86837-44-8

Dipòsit legal: Gi-1.930/94

- 6.5. *Les relacions a partir de la configuració personal*
- 6.6. *Les relacions a partir del grup d'alumnes-promocions*

7. L'equip humà.....87

- 7.1. *El grups impulsors*
- 7.2. *Els diferents equips de formació*
- 7.3. *Els diferents equips de permanents*
- 7.4. *Els professors*
- 7.5. *Els col.laboradors*

8. Les relacions99

9. Annexos.....107

- 9.1. *Conveni Fundació SER.GI / Associació Escola d'Educadors Especialitzats de l'1 de juliol del 1990*
- 9.2. *Acta de l'Assemblea Extraordinària E.E.E. del 10 de juliol del 1990.*
- 9.3. *Text de la conferència de cloenda de l'Escola d'Educadors de l'11 de juny del 1994, del Sr. Jack Palau, educador especialitzat i director de l'"Institut Regional du Travail Social" de Montpellier.*

PÒRTIC

És per a mi un gran honor, i un plaer no dissimulat, acceptar de fer, com a president de l'AIEJI, el pòrtic d'aquest treball, que fa balanç de vuit anys al servei de la formació de 137 educadors especialitzats i que ha estat realitzat per l'Escola d'Educadors Especialitzats de les Comarques Gironines.

Fa poc més de vint anys, a la regió més dinàmica d'Espanya s'obria la primera escola d'educadors especialitzats, a Barcelona, assessorada per l'AIEJI, amb la intenció de respondre a les necessitats de formació del personal en contacte amb els més desfavorits.

Era important de cridar l'atenció de l'opinió pública sobre el problema de la infància i de l'adolescència -que continuem anomenant «inadaptada» perquè no trobem una expressió més apropiada-, sobre la urgència i la immensitat de la feina a fer.

Aquesta feina exigeix de tots aquells que hi intervenen, però sobretot dels professionals:

- * Una gran reserva d'energia que resisteixi el desgast d'un àmbit professional desequilibrant;

- * Un gran domini de si mateix, un equilibri profund de la personalitat, amb capacitat per sobreposar-se a les desil·lusions inevitables, als fracassos segurs i a les reaccions canviants i difícilment previsibles dels nois, massa sovint traumatitzats, mancats de veritable afecte i psicològicament molt vulnerables;

- * Un gran respecte pels altres, una discreció constant i un estat d'atenció permanent.

Els problemes dels joves amb dificultats a Espanya, com arreu d'Europa, no s'han pas mitigat en un context econòmic difícil, amb un alt índex d'atur i una cobertura social insuficient.

Això requereix que, a més a més d'un equilibri personal, els educadors hagin adquirit mètodes i tècniques apropiats per poder complir eficaçment la seva tasca. Els cal, doncs, rebre una seriosa formació que sigui teòrica, pràctica i clínica alhora.

Dues vegades he tingut l'ocasió de constatar la competència formativa generada per l'equip de formadors i la seva direcció: la primera quan vaig ser

invitat a Girona, i l'altra quan la primera promoció va estar -al final del tercer curs, el 1989, en un viatge d'intercanvis- a l'Institut Régional du Travail Social de Bretagne. La capacitat relacional dels alumnes i els continguts conceptuals, tècnics i pràctics aportats als alumnes mereixen un reconeixement de competències que l'AIEJI veu oportú d'assenyalar.

Per legislació, des d'ara pertoca a la Universitat formar els educadors socials, en el marc d'una diplomatura, de tres anys de durada. La vinculació amb la Universitat revaloritzarà la professió i possibilitarà una millor adequació a les exigències europees. Els professionals diplomats no tindran dificultats per fer reconèixer llur formació i capacitat d'exercir, en aplicació de la directiva de la Comunitat Europea del 21 de desembre de 1988.

Impulsar una escola d'educadors especialitzats el 1984 i començar la primera promoció el 1986 era una resposta a la necessitat de tenir personal competent per cuidar persones amb dificultats.

Des d'aleshores heu participat en la transformació de les vostres institucions amb el desplegament de serveis públics, en la reconversió de les grans estructures en petits centres més pròxims a la família i als barris, amb la participació dels mateixos usuaris. Per fer tot això heu desenvolupat accions educatives en medi obert i de prevenció. Heu contribuït a fer el pas d'un model assistencial a un model comunitari, privilegiant la prevenció i els equipaments pluridisciplinars.

També heu estat molt actius en la preparació i l'animació dels diferents congressos i col·loquis que han marcat el difícil camí cap al reconeixement de la professió (congressos de Barcelona i de Pamplona, col·loquis a Barcelona i Puy en Velay, jornades d'estudi a Barcelona, Bilbao, Madrid, Sant Sebastià, La Tesla, Oviedo, Conca), i heu participat també en la reflexió sobre la intervenció professional, i al seu reconeixement i valoració.

Avui girem una pàgina. L'Escola fa balanç de vuit anys i de la formació de 137 alumnes. Podeu estar contents i pensar que ara toca desenvolupar una tasca de Centre de formació contínua, perquè els professionals s'han de perfeccionar sense parar. Cal fer reconèixer aquesta necessitat a l'Administració i als directors de serveis i institucions. Cal anar-se replantejant el marc de treball; l'evolució de les problemàtiques i necessitats; els objectius a aconseguir, els mitjans adients per complir-los, la manera d'avaluar-los i les competències per posar-los en funcionament.

Amb tots els alumnes formats, amb totes les institucions i serveis que es beneficien del seu treball, amb tots els joves que ells ajuden amb la seva competència professional, com a president de l'AIEJI us felicito i desitjo per a cadascun de vosaltres un camí ben útil i dinàmic.

El treball dels educadors socials evoluciona ràpidament davant els problemes que van apareixent. Cal ser originals i apuntar cap a una acció d'integració que faci que el destinatari també pugui donar, tenir una utilitat social.

Per acabar, gràcies a tots vosaltres, que ens heu enriquit amb la vostra reflexió i acció, de manera particular a aquells que he tractat personalment: Alfons Martinell, Marià Casadevall, Amadeu Mora i Antoni Julià, sense oblidar tots els altres, desconeguts, que us reconeixeu en la professió d'educador.

Daniel Dupied
President de l'AIEJI

ASSOCIATION INTERNATIONALE DES EDUCATEURS DE JEUNES INADAPTES
INTERNATIONAL ASSOCIATION OF WORKERS FOR TROUBLED CHILDREN AND YOUTH
ASOCIACION INTERNACIONAL DE EDUCADORES DE JOVENES INADAPTADOS
INTERNATIONALE VEREINIGUNG VON ERZIEHERN GEFÄHRDETER JUGEND
ASSOCIAZIONE INTERNAZIONALE DEGLI EDUCATORI DELLA GIOVENTU' IN DIFFICOLTA'
ASSOCIAÇÃO INTERNACIONAL DE EDUCADORES DE JOVENS INADAPTADOS

Daniel DUPIED

Président de l'A.E.J.I.

Educateur Spécialisé Diplômé d'Etat, Psychologue

Diplôme Universitaire d'Etudes Spécialisées de Psycho-Pathologie

Diplôme Supérieur du Travail Social

C'est un grand honneur et c'est avec un plaisir non dissimulé que le Président de l'A.I.E.J.I. a accepté de préfacier cet ouvrage qui fait le bilan de huit années au service de la formation de 137 Educateurs Spécialisés par l'Ecole d'Educateurs Spécialisés des COMARQUES GIRONINES.

Il y a à peine plus de 20 ans que dans la région la plus dynamique d'Espagne s'ouvrait la première école d'éducateurs spécialisés à Barcelone, conseillée par l'A.I.E.J.I. afin de répondre aux besoins de formations des personnels en contact avec les plus démunis.

Il était en effet important d'attirer l'attention de l'opinion publique sur le problème de l'Enfance et de l'Adolescence, que nous avons continué d'appeler, faute d'une expression plus appropriée "INADAPTEES", sur l'urgence et l'immensité de la tâche.

Cette tâche exige toujours des intervenants et en particulier des professionnels :

⇒ Une grande réserve d'énergie capable de résister à l'usure inévitable d'un milieu déséquilibrant ;

⇒ Une grande maîtrise de soi, un équilibre profond de la personnalité capable de surmonter les désillusions inévitables, les échecs certains et les réactions changeantes et difficilement prévisibles des enfants, trop souvent traumatisés, sevrés d'affection vraie et psychologiquement bien vulnérables ;

⇒ Un respect d'autrui, une discrétion constante, une attention de tous les instants.

Les problèmes des jeunes en difficultés en Espagne comme ailleurs en EUROPE ne se sont pas atténués dans un contexte économique difficile où il y a un fort taux de chômage et une couverture sociale insuffisante.

Cela nécessite qu'outre un équilibre personnel, les Educateurs doivent être formés à des méthodes et des techniques appropriées pour être efficaces dans leur mission. C'est donc une sérieuse formation à la fois théorique, pratique et clinique qu'ils doivent recevoir.

J'ai eu l'occasion par deux fois, invité à GIRONA et lors d'un échange en 1989 de la Première Promotion de 3ème Année avec l'Institut Régional du Travail Social de Bretagne, de constater toute la compétence formative apportée par l'équipe de formateurs et sa direction. La qualité relationnelle et les contenus conceptuels, techniques et pratiques apportés aux élèves, méritent une reconnaissance de compétences que l'A.I.E.J.I. est heureuse de souligner.

De par la législation, c'est maintenant à l'université de former en trois ans des "Educateurs Sociaux" dans le cadre de l'Université avec un grade de Premier Cycle (grado Medio). Ainsi rattachée à l'Université, la profession s'en trouvera revalorisée et permettra une meilleure adéquation avec le niveau européen. Les professionnels ainsi diplômés n'auront plus de difficultés à faire reconnaître leur diplôme dans tous pays de l'Europe et leur capacité à exercer, en application de la directive du 21 Décembre 1988 de la Communauté Européenne.

Démarrer en 1984, une Ecole de formation d'Educateurs et entrer la première formation en 1986 répondait à ce besoin d'avoir des personnels compétents pour s'occuper de personnes en difficultés.

Depuis, vous avez participé à la transformation de vos institutions avec le développement des services publics, à la transformation des grandes structures fermées en petits centres plus proches des familles et des quartiers, avec la participation des usagers, avec un développement particulier des Actions Educatives en Milieu Ouvert et en Prévention. Vous avez participé au passage d'un mode assistanciel à un mode communautaire privilégiant la prévention et les équipements pluridisciplinaires.

Vous avez également été très actifs, voire jusque dans la préparation et l'animation de différents congrès et colloques qui ont marqué cette marche difficile vers la reconnaissance de la profession, (Congrès de Barcelone et de Pamplune, Colloque de Barcelone du Puy en Velay, Journées d'études de Barcelone, Bilbao, Madrid, San Sébastien, la Tesla, Oviedo, Cuenca) et participé ainsi à la réflexion sur l'intervention professionnelle et sa nécessaire reconnaissance et sa valorisation.

Aujourd'hui, une page se tourne. L'Ecole fait son bilan de 8 années de formation de 137 élèves. Elle peut être fière et penser qu'elle est capable de tenir un rôle de Centre de Formation Continue car les professionnels doivent sans cesse perfectionner. Il faut faire reconnaître cette nécessité aux financeurs et aux Directions d'Etablissements ou de Services. Sans cesse, il faut se questionner sur le cadre du travail, sur l'évolution des problématiques et des besoins, sur les objectifs à atteindre, sur les moyens à mettre en œuvre pour les réaliser, sur les moyens de les évaluer, sur les compétences à développer pour les mettre en œuvre et les évaluer.

Avec tous les élèves formés par vous, avec tous les établissements et centres qui bénéficient de leurs services, avec tous les jeunes qu'ils aident avec compétence, *Le Président de l'A.E.J.I. vous félicite et souhaite à chacun une destinée aussi utile et dynamique.*

Le travail des Educateurs Sociaux face aux problèmes nouveaux qui se font jour évolue rapidement et doit faire preuve d'originalité afin de viser une action d'intégration qui amène le bénéficiaire à pouvoir donner lui-aussi, à avoir une utilité sociale.

Pour conclure, MERCI A VOUS TOUS qui nous avez enrichi dans notre réflexion et action et en particulier à ceux que j'ai personnellement côtoyés : Alfonso Martinell SEMPERE, Maria CASADEVALL, Amandeu MORA, Antoni Julia I BOSCH sans vous oublier, tous, vous autres inconnus qui vous vous reconnaissez dans la profession d'Educateur.

LE PRESIDENT DE L'AIEJI,
D. DUPIED

PRESENTACIÓ

La millora de l'atenció a les persones que presenten dificultats d'articulació amb el conjunt social és i ha estat l'objectiu de la Fundació SERGI de Pedagogia Social des de l'inici, quan encara era una associació, per això no podia ser aliena a la problemàtica de la formació dels educadors especialitzats. És aquesta la raó per la qual ja el 1981, tres anys abans que comencessin les gestions per posar en funcionament l'Escola d'Educadors Especialitzats de Girona, va endegar les II Jornades sobre Marginació, dedicades exclusivament a la formació de l'educador especialitzat.

La conveniència que l'Escola fos regida per un ens jurídic propi no va ser un obstacle perquè bona part de les persones que constituïren l'Associació Escola d'Educadors Especialitzats de les Comarques Gironines. Centre de Formació i Recerca en Treball Social fossin també de SERGI.

Posteriorment, quan les dificultats econòmiques de l'Escola posaven en perill la continuïtat de l'experiència formativa dels alumnes, d'una banda, i de l'altra l'impuls de la formació d'educadors a Girona -tot esperant que la Universitat tingués possibilitats d'iniciar els estudis oficials d'Educador-, la Fundació no va dubtar d' assumir l'Escola dins les seves activitats, i creà el departament de Treball Social, la dedicació més important del qual era la formació d'educadors.

És aquesta trajectòria durant, no deu, sinó tretze anys la que fa que estiguem contents en presentar avui aquesta Memòria, en què es narra el recorregut històric de l'Escola, els dos marcs legals de què ha disposat i les relacions que ha teixit a casa nostra i a l'estranger, ben nombroses. Però l'alegria es complementa amb la satisfacció de veure com s'ha construït una estructura formativa, original, que s'ha anat fent complexa no pas a causa de la falta de recursos -que se substituïen per l'entusiasme, sinó de la idea motriu d'anar-la adaptant a les necessitats formatives de la població específica de l'Escola, els educadors en exercici; amb la satisfacció, també, de constatar el dibuix precís que l'estadística ens fa dels 137 alumnes que hi ha hagut a l'entorn de l'activitat formativa de l'Escola. Tot aquest conjunt d'aspectes, dels quals aquí es deixa constància, evidencien que en aquesta activitat es va prendre, i mantenir, una opció clara: la d'apostar per una formació de base que donés els recursos necessaris per a l'exercici de la professió d'educador especialitzat/ social; però també la de posar pilars sòlids a un cos professional que naixia -i que hi podia créixer- en la confusió, apressat pels reclams de les institucions administratives.

Aquesta Memòria pretén ser un balanç, rendir comptes del que s'ha fet, en el moment en què aquesta activitat s'acaba. Tanmateix, no s'acaba pas, aquesta activitat, perquè s'hagi desgastat o hagi deixat de tenir sentit: l'Escola d'Educadors Especialitzats deixa de ser perquè a partir d'ara l'assumeix la Universitat de Girona, que és a qui li pertoca. Aquesta també va ser una aposta clara des del començament, quan es va rebutjar la possibilitat que la formació d'educadors fos, a Girona, reglada com a formació professional de segon grau. En aquesta aposta, cal remarcar-ho, sempre hem trobat la comprensió i l'ajuda de l'Estudi General, primer, i, des de la seva creació, de la Universitat de Girona, que no ha parat fins a implantar en aquesta ciutat la nova diplomatura en Educació Social. Per la nostra banda, estem oberts a col·laborar amb aquesta entitat traspasant-hi tot el capital, que hem acumulat durant aquests deu anys, de pràctica formativa amb els educadors.

Aquesta funció de compensar el dèficit dels òrgans formalment establerts és la que ens toca a les organitzacions no governamentals, i on la Fundació es vol situar, tal com ho ha fet en el cas de la formació dels educadors especialitzats/socials. Per això no podem sinó alegrar-nos que l'Escola d'Educadors Especialitzats de Girona tanqui amb la presentació d'aquesta Memòria les seves activitats.

Encara que el projecte Escola d'Educadors Especialitzats queda clausurat, sabem que ens queda un compromís moral amb tots aquells educadors que s'hi han format: ens referim a les homologacions i convalidacions dels estudis, amb la finalitat que puguin exercir amb el mateix estatus amb què ho faran els nous educadors socials. El cos professional ens trobarà al seu costat en totes aquelles gestions que realitzin per aconseguir-ho.

Els educadors també ens trobaran en aquelles tasques on la Universitat no pugui arribar, en les activitats complementàries a una formació reglada i que molt sovint els aspectes acadèmics no permeten desenvolupar; ens referim a les activitats de Formació Permanent. Aquesta és des de fa ja dos cursos l'aposta que fem pels educadors socials.

Abans de cloure, vull agrair amb vehemència l'esforç realitzat per tots aquells que han participat en el projecte que avui s'acaba. Gràcies a tots.

Girona, 11 de juny de 1994
Josep Ribera i Frontera
President de la Fundació SER.GI

LA GESTACIÓ DEL PROJECTE ESCOLA D'EDUCADORS ESPECIALITZATS DE LES COMARQUES GIRONINES

3. LA GESTACIO DEL PROJECTE ESCOLA D'EDUCADORS ESPECIALITZATS DE LES COMARQUES GIRONINES.

3.1. Antecedents generals sobre la formació dels educadors especialitzats al nostre país.

Malgrat que la funció educativa que coneixem com a Educador Especialitzat existeix al nostre país des de principi de segle, no adquireix aquesta denominació fins a l'entrada de les reflexions que tenen lloc a Europa a partir de la Segona Guerra Mundial.

Gràcies a aquesta influència comença a créixer la necessitat de donar resposta a les noves problemàtiques socials. En els anys seixanta la iniciativa social es mobilitza per reclamar a l'Estat una resposta al greu problema de les persones amb disminucions. Aquest fet genera un estat d'opinió, cada cop més present en els *mass-media*, sobre els problemes derivats de la marginació.

La Llei d'Associacions de 1964 permet que aquesta iniciativa social es constitueixi legalment i prengui un protagonisme com a agent social. En aquest marc neixen a Catalunya diferents institucions dedicades al camp social, educatiu, etc., les quals s'organitzen el seus propis serveis, davant l'immobilisme de l'Administració en general. Aquest fet provoca el creixement de la demanda de personal per dedicar-se a aquestes funcions. En principi l'encàrrec no és gaire clar i es mou entre el voluntariat i la participació, i gradualment deriva cap a situacions pre-professionals i professionals.

La manca d'antecedents clars i de reflexió en aquest camp, que abasta des de l'escolarització fins a l'assistència mèdica, provoca una situació de confusió i dispersió. En aquest context neix la necessitat de formació de les noves figures professionals del camp educatiu no-escolar. Els pioners d'aquesta tasca, el Centre de Formació d'Educadors Especialitzats de Barcelona, es constitueixen d'acord amb les referències de la realitat territorial més propera: França. L'any 1970 comença les seves activitats acadèmiques, que es desenvolupen fins a l'any 1980, i que ofereixen una formació de tres anys de duració, adaptada a la realitat catalana i dirigida a educadors en pràctiques. Aquesta primera activitat formativa, pionera a l'Estat espanyol, es converteix en el referent clar de la nova professió.

L'any 1981, i com a resultat d'un procés intern del Centre de Formació, es crea l'Escola Flor de Maig, de la Diputació de Barcelona. Aquesta iniciativa

s'acull a l'ordenació del sistema educatiu dins el nivell de Formació Professional de segon grau. És la primera vegada en la nostra història que s'ofereix una formació reglada en aquest camp, i continuarà sent l'única fins al 1992.

A poc a poc la implantació de les noves polítiques socials i educatives fruit del procés de democratització comença a evidenciar que el nivell de FP2 no és el més convenient per a la ubicació de l'Educador Especialitzat dins l'estructura de les administracions públiques i el seu lloc dins del treball pluridisciplinar, cada cop més habitual.

La constitució de l'Associació Professional d'Educadors Especialitzats de Catalunya, creada l'any 1984, inicia un procés de maduració professional que portarà a reivindicar una titulació universitària de grau mitjà.

En aquest marc neix l'Escola d'Educadors Especialitzats de Girona (1986), amb una opció molt clara d'oferir una formació específica sense titulació oficial però al costat del procés reivindicatiu d'uns estudis universitaris.

Amb l'aprovació, l'any 1991, de la nova diplomatura en Educació Social pel Consell d'Universitats s'acaba un llarg procés per al reconeixement de la figura professional de l'educador especialitzat i comença una nova etapa professional amb el repte d'obertura de les perspectives i adaptació a les noves problemàtiques i necessitats socials.

3.2. La realitat de Girona a l'inici de la democratització de les Administracions.

En el projecte inicial de l'Escola d'Educadors es fa una detallada anàlisi de la realitat que fonamenta la necessitat d'un centre de formació a Girona. Aquesta es recollia¹ en les següents paraules:

«En les institucions i serveis hi ha hagut un augment important en la demanda d'educadors i/o personal amb aquestes funcions sense que aquesta demanda hagi trobat en les nostres comarques persones amb aquesta professió i, el que és més preocupant, sense possibilitat de formació. Són moltes i heterogènies les institucions en les quals treballa personal amb tasques d'educador.

¹ ESCOLA D'EDUCADORS ESPECIALITZATS. Projecte de Formació, 1986.

Constatem, a més, que aquestes institucions tenen greus dificultats a definir els serveis, funcions i rols, i per tal de clarificar, consolidar i possibilitar aquests serveis és important la creació d'un marc de referència i de formació bàsica. Continuar dissenyant nous serveis i atencions a la població sense la corresponent preocupació per professionalitzar el qui ha d'atendre aquestes tasques és posar bases a un fracàs futur».

Aquesta constatació es basa en el procés que viu la realitat gironina de canvi qualitatiu i quantitatiu dels seus serveis personals en general, que podem sintetitzar en:

- Procés de renovació i descentralització de la Llar Infantil de la Diputació de Girona, amb la creació de més de vuit comunitats infantils.
- Renovació dels centres de Protecció i Tutela de Menors, amb els traspassos a la Generalitat.
- Creació de serveis no escolars per atenció als disminuïts psíquics.
- Implantació de les Unitats Bàsiques d'Assistència Social Primària als Ajuntaments més grans, i posteriorment als Consells Comarcals. Creixement considerable del nou àmbit d'intervenció de l'educador especialitzat en medi obert.
- Obertura de nous serveis socials fruit de l'evolució dels plantejaments i desenvolupament dels principis de l'estat social (lluita contra la pobresa, multiculturalitat, integració, etc).

Aquesta situació presentava una panoràmica clara i explícita de l'emergència d'una necessitat social amb una repercussió quantitativa en el creixement de llocs de treball d'educador especialitzat. Per tant, qualsevol podia entreveure que calia una ordenació del sector, i dins d'aquesta, la necessitat d'afrontar una capacitat del personal que ha d'intervenir en aquest nou context.

Els promotors de l'Escola d'Educadors Especialitzats de Girona interpreten aquesta situació i consideren que la funció de la nostra proposta formativa tindrà un bon acolliment per part de les diferents Administracions que directament o indirectament necessiten professionals preparats.

Una de les sorpreses és la manca de suport polític, social i econòmic de les nostres Administracions al projecte. Només l'Estudi General de Girona

veu en aquesta oferta formativa un projecte de futur i aposta per ell, dins de les seves possibilitats.

D'aquesta manera, l'evidència de la necessitat social i institucional entra en contradicció amb la dificultat, suposem que únicament econòmica, de trobar les formes d'ajuda i consolidació d'un projecte com aquest. La vocació pública de l'Escola s'ha de situar, un cop més, al marge de les prioritats polítiques del nostre Govern i de l'Administració provincial.

3.3. La manca de resposta de l'Administració provincial a les necessitats de formació.

En la fase prèvia al projecte de l'Escola (1980-1985), des de l'associació SERGI es realitzen diferents actes de sensibilització en el camp de la pedagogia social: Jornades sobre Marginació Social a les Comarques Gironines (1979 i 1981); curs sobre Marginació Social Infantil i Juvenil, conjuntament amb l'ICE (1980); reunions amb els responsables de la Generalitat Provisional (1980); estudi sobre els recursos socials de la província (1981), etc. En aquesta activitat pública es comença a entrar en contacte amb els professionals preocupats pels temes de formació. Les II Jornades, al gener de 1981, es dediquen de manera exclusiva al tema de la formació de l'educador especialitzat, amb diferents aportacions des de múltiples perspectives.

Considerem que en aquest procés s'arriba a la conclusió que per avançar en l'aplicació dels drets que atorga el nou estat social i democràtic de dret cal fer, entre altres, una política de formació del personal que ha de portar a terme aquestes noves orientacions en el camp genèric del treball social. Això es veu reflectit en l'atenció que la Diputació de Girona i altres Administracions locals tenen envers aquests temes. L'octubre de 1981 el ple de la Diputació aprova la creació d'una Escola d'Educadors Especialitzats, acord que no s'executarà mai per les reticències d'alguns sectors de la Corporació i les dificultats per a la creació d'una estructura i assignació pressupostària. En canvi, aquest mateix any la Diputació de Barcelona crea l'Escola Flor de Maig.

Podem considerar que el procés que es porta a terme en aquests anys presenta uns signes inequívocs d'actualitat i avantguarda. Però l'actuació de l'Administració provincial paralitza l'energia procedent de la iniciativa social. No es crea l'Escola i no es dona cap altra opció alternativa.

Fruit de la passivitat, i davant l'evident necessitat de formació del personal, es recupera l'esperit de portar a terme un projecte des de la iniciativa social. Comença a partir d'una valoració sobre les possibilitats reals de realitzar un projecte que d'entrada, paradoxalment, no interessa les Administracions que estan contractant educadors.

La iniciativa la pren SERGI d'acord amb el mandat de les conclusions de les II Jornades i es contrasta amb les opcions de les diferents Administracions sobre la seva política en formació del personal (Generalitat, Diputació). Al final d'aquest procés es constata l'absència de voluntat política d'intervenir en aquest camp a curt i mitjà termini. Per tant, només queda l'opció d'una organització alternativa.

3.4. Estudi de la viabilitat del projecte d'Escola d'Educadors Especialitzats de Girona.

En aquest marc es crea dins de l'associació SERGI un grup de treball (1984-85) amb l'objectiu de realitzar un estudi de viabilitat -d'acord amb les orientacions recollides de l'etapa inicial (79-82)- del projecte de creació d'una escola d'educadors a Girona. L'estudi s'orienta a considerar, no ja la necessitat, que és ben evident, sinó la viabilitat real d'una oferta que d'entrada es preveu que no tindrà el suport de les Administracions. Es pretén prendre una decisió: tancar el procés i abandonar l'opció de SERGI o iniciar un nou projecte d'actuació.

El treball de la comissió es desenvolupa a partir d'una valoració de les diferents possibilitats i amb l'assessorament d'experts del nostre país i de França, sempre des d'una perspectiva del context gironí.

L'any 1984 s'arriba a una primera decisió de portar a terme un projecte d'Escola d'Educadors Especialitzats a les comarques gironines, d'acord amb les següents consideracions i opcions:

1. S'entén que una formació reglada dels estudis d'educador especialitzat s'ha de situar al nivell d'una diplomatura universitària de grau mitjà, i per tant no sembla convenient la seva inscripció en el nivell de FP2, tal com havia iniciat Flor de Maig.
2. Mentre no s'aconsegueixi el primer punt, i tenint en compte la demanda existent en el camp, cal oferir una formació específica per a educadors

especialitzats des d'una plataforma que es considera provisional fins que no s'articuli el reconeixement social que aquesta professió mereix i té en els altres països europeus.

3. Organització de l'escola sota l'estructura d'una nova associació com a resultat d'un procés de diferenciació amb les activitats que en aquells anys estava portant a terme SERGI en el camp de les drogodependències.

4. Iniciar els contactes amb els responsables universitaris de Girona per tal d'incorporar-se com a projecte de futur al costat de les reivindicacions de la Universitat de Girona.

5. Oferir una formació adaptada a la realitat del sector professional, tenint en compte que es portarà a terme una formació en alternança i sense un reconeixement legal dins de l'estructura del sistema educatiu.

6. Situar el projecte de l'Escola en el marc dels antecedents d'aquesta figura a la realitat catalana, i principalment del Centre de Formació d'Educadors Especialitzats de Barcelona (1969-1980).

7. Col·laborar amb els diferents estaments de l'associacionisme professional i els moviments de reivindicació per a una diplomatura universitària.

8. Mantenir unes relacions constants i estables amb l'associació SERGI com a entitat promotora del projecte.

3.5. El projecte inicial de l'EEEG: presentació del projecte i contactes institucionals.

El projecte inicial es decanta per uns objectius molt específics, que es poden resumir així:

- Una opció clara i inequívoca per la figura professional de l'*Educador Especialitzat*, deixant de banda altres figures que intervenen en els nous serveis socials. Aquesta opció és el resultat d'entendre que cal una definició de la funció dins els antecedents europeus i el món educatiu. No obstant això, es considera que un cop aconseguit el reconeixement social dels educadors es pot avançar cap a d'altres formacions del concepte genèric de treball social.

- Oferta d'una formació en tres anys, procurant una estructura horària adaptada a la incorporació dels professionals amb necessitat de formació.

- S'entén per formació «el procés d'aprenentatge, elaboració de la pròpia pràctica, el contacte amb informacions i experiències que permeti als alumnes aconseguir un nivell de coneixements, capacitat d'anàlisi i autovaloració de les seves pròpies capacitats, en una funció concreta»².

- Incorporar un principi de formació presencial posant en relació un grup que realitza un procés conjunt i unes àrees temàtiques que s'han de conèixer.

- Creació d'una estructura formativa, composta per un equip de formació, uns tutors de cursos, un director i uns professors.

- Creació d'un Consell Consultiu de representació institucional, per tal com «assegurar el necessari diàleg entre les institucions, els professionals que hi treballen i l'Escola d'Educadors ha portat a la necessitat d'un Consell de representació social, estretament vinculat al projecte de l'Escola»³.

D'acord amb aquests objectius, l'Escola es presenta el maig de 1986 i comença les seves activitats acadèmiques l'octubre del mateix any, amb la programació que més endavant es detalla.

L'Escola es defineix com un projecte professional a tots els efectes, però la manca d'un finançament per part de les Administracions fa que el grup promotor prengui el compromís de portar a terme el projecte malgrat els resultats econòmics que se suportaran, amb el no abonament dels serveis als professors i altres càrrecs.

D'aquesta manera es pot iniciar un projecte que vol ser una plataforma real de reivindicació i presència social del cos professional i aconseguir el seu objectiu final: la pròpia desaparició quan les instàncies socials a les quals correspongui atorguin el reconeixement social i acadèmic de l'educador especialitzat.

² Op. cit.

³ Op. cit.

3.6. El projecte de l'EEEG en el marc de la formació d'educadors especialitzats a Catalunya i Espanya.

En el moment de la creació de l'Escola de Girona només existeix, a Catalunya, l'escola d'educadors especialitzats Flor de Maig de la Diputació de Barcelona, que, com ja hem dit, està organitzada dins l'estructura de la FP2 com a «Tècnic en adaptació social».

A la resta de l'Estat hi ha una escola a Navarra segons el model de la FP2, i una escola a Galícia i una altra al País Basc que segueixen el model de Girona.

L'any 1986 l'Escola de Girona s'incorpora als treballs de coordinació entre aquestes escoles i les diverses associacions professionals que s'han anat creant a les diferents comunitats autònomes de l'Estat.

En aquest context s'organitza l'any 1987 el Primer Congrés Estatal de l'Educador Especialitzat, a Navarra, amb més de set-cents participants, que representa el primer acte del procés per aconseguir la diplomatura universitària (1990).

L'Escola de Girona dedica moltes energies en aquest procés, i hi té un paper important d'acord amb el seu objectiu d'aconseguir el reconeixement universitari.

La creació de l'Escola també coincideix amb la constitució de la delegació territorial gironina (1986) de l'Associació Professional d'Educadors Especialitzats de Catalunya, que s'havia constituït el 1984.

Tot plegat presenta un dinamisme social que possibilita que a poc a poc la professió es vagi consolidant, i el reconeixement i denominació de la funció s'incorporen als processos de selecció i contractació. Moltes de les persones que arriben sense preparació a aquests llocs de treball es converteixen en alumnes de l'Escola i a través de la formació busquen els referents conceptuals i teòrics de la seva identitat com a professionals.

4

ELS MARCS LEGALS QUE HAN ACOLLIT L'ESCOLA

4. ELS MARCS LEGALS QUE HAN ACOLLIT L'ESCOLA

L'Escola d'Educadors Especialitzats, com s'ha vist, ha estat relacionada durant tota la seva trajectòria a l'entitat SERGI. Tot i així, el que avui és la Fundació no va ser pas el marc legal en el qual es desenvolupà durant el primer temps. Encara que de vegades sigui difícil, sobretot al començament, diferenciar l'entitat SERGI de l'Escola d'Educadors, tractarem els dos marcs jurídics separadament, ja que precisament els aspectes legals serveixen per eliminar confusions.

Al llarg d'aquesta Memòria (capítols sobre «L'ordenació de la formació», «Els alumnes» i «L'equip humà») es va veient que l'Escola ha tingut dos períodes ben marcats que cronològicament corresponen als cursos 1986-87/1989-90 i 1990-91/1993-94, i que també queden evidenciats pel marc legal en què l'Escola ha desenvolupat les seves activitats.

La constatació que la lectura que s'havia fet de la realitat social, a l'hora d'endegar el projecte -amb la previsió d'un suport polític i social-, era una lectura errònia va ser decisiva per a la inflexió cap a un nou impuls de l'Escola, amb noves orientacions metodològiques i organitzatives. Les considerables repercussions econòmiques (referides en aquest mateix capítol) d'aquest fet exigien un replantejament. El canvi de marc legal i l'optimització dels recursos, amb una nova organització, van permetre la continuïtat de l'Escola fins a l'aparició de la diplomatura en Educació Social.

4.1. L'Associació Escola d'Educadors Especialitzats de les Comarques Gironines. Centre de Formació i Recerca en Treball Social.

El projecte de l'Escola d'Educadors és assumit, en gran mesura, pel que en aquells moments era l'Associació SERGI, especialment durant els anys 1984 i 1985, en els quals la Junta Directiva de SERGI, amb la col·laboració d'altres professionals, aconsegueix fer realitat l'Escola. No és casualitat la coincidència de persones en els òrgans rectors d'ambdues entitats.

Els motius bàsics pels quals al 1986 es decideix la creació de l'Associació Escola d'Educadors Especialitzats són els següents:

1. SERGI era encara una Associació, i no una Fundació com és actualment.
2. SERGI es dedicava, de manera gairebé exclusiva, a les

drogodependències, i en aquell moment no hi havia una organització interna que permetés la inclusió d'una activitat com l'Escola.

L'Associació va ser aprovada pel director general d'Entitats Jurídiques i de Dret el dia 7 de novembre de 1986, i fou inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya amb el número 1.333 de la Secció primera del Registre de Girona.

4.1.1. La Junta Rectora de l'Associació

La Junta Rectora Provisional, que després es va convertir en Junta Rectora i que va durar fins a la dissolució de l'Associació, és la següent:

President: Marià Casadevall i Pararols
Secretari: Alfons Martinell i Sempere
Tresorer: Joana Sureda i Coromines
Vocal 1r: Francesc Carbonell i Paris
Vocal 2n: Amadeu Mora i Duran
Vocal 3r: Josep Ribera i Frontera
Vocal 4t: Joaquim Jubert i Gruart
Vocal 5è: Francesc Rodríguez i Burch
Vocal 6è: Carme Jornet i Guinart
Vocal 7è: Teresa Castanys i Jarque

Aquesta Junta Rectora es dotà d'un Equip de Formació que tenia a càrrec seu el disseny de les activitats formatives i la seva gestió, i d'un Equip de Permanents que es cuidava del dia a dia del procés formatiu dels alumnes. En el capítol 7 d'aquesta Memòria es parla de la composició d'aquests dos equips.

4.1.2. Els objectius de l'Associació

Els objectius de l'Associació queden definits en l'article 3 dels Estatuts de la següent manera:

1. Fornir una sòlida formació comuna o bàsica dels Educadors Especialitzats, tot i permetent una diversificació de les sortides professionals que la societat demana, absolutament oberta cap a les noves realitats.

2. Atendre tant la **formació**, amb vista a una capacitat professional, com el **reciclatge** dels educadors especialitzats i treballadors socials que exerceixen sense formació adequada, com la **recerca** pura o aplicada per la via dels seminaris i dels grups d'especialització. Tot plegat, obert i conjuntament amb altres professionals vinculats al camp social, educatiu i cultural.

3. Intercanviar experiències amb altres associacions, grups i organitzacions que, en el terreny públic o privat, persegueixen fins similars als de l'Associació.

4. Formació i expressió d'opinions i criteris sobre l'activitat dels educadors especialitzats i del treball social en general.

5. Publicació i difusió de les activitats de l'Associació, especialment els resultats dels treballs dels grups.

6. Assessorar les associacions, organismes i d'altres entitats sobre qüestions relatives a l'educació especial i el treball social.

7. Recollir les iniciatives que sorgeixen d'altres àmbits, relacionades amb la finalitat social, directament o indirecta, i oferir tots els mitjans tècnics i organitzatius de què disposi l'Associació, integrant-s'hi.

8. Totes aquelles altres activitats que, no detallades en els anteriors punts, siguin susceptibles de possibilitar la realització de la finalitat general expressada en la seva plenitud.

4.1.3. La dissolució de l'Associació

La dissolució de l' Associació es produeix el 10 de juliol de 1990, després d'haver aprovat la proposta d'integració a la Fundació SERGI i la de liquidació econòmica.

Pel que fa a la integració en la Fundació, es valora que a fi de poder establir convenis amb les Administracions públiques cal agrupar-se amb projectes compactes, pluridisciplinars, que es facin indispensables pel fet de prestar uns serveis socials indiscutibles, i -fins a un cert punt- insubstituïbles per l'Administració pública (annex 2).

Referent a la liquidació econòmica, es constata el dèficit acumulat durant els quatre anys de funcionament de l'Escola de 6.415.070 pessetes. Una part d'aquest dèficit està formada per la utilització d'una pòlissa de crèdit, un préstec de la Caixa de Barcelona i tres préstecs de la Fundació SERGI per un import total de 2.903.279 pessetes, del qual es fa càrrec la mateixa Fundació en virtut de la integració.

La segona part del saldo negatiu (3.511.791 ptes.) correspon a deutes de personal referents als quatre cursos d'activitat, quantitat que és assumida pels professors implicats (annex 2).

4.2. La Fundació Servei Gironí de Pedagogia Social. SERGI

El pas a la Fundació (annex 1) va demanar canvis d'organització sensibles en l'estructura de l'Escola, ja que aquest era un organisme petit on els òrgans rectors i executors estaven molt pròxims, fins al punt de compartir molts dels seus membres.

Tot això simplificava i facilitava la tasca.

Durant els quatre cursos (1990-91/1993-94) que l'Escola ha estat una activitat de la Fundació SERGI, aquesta -fruit de la seva dinàmica interna- ha tingut diferents organitzacions que han implicat l'activitat formativa.

4.2.1. Els departaments

4.2.1.1. El Departament de Treball Social

La clàusula primera del Conveni signat entre la Fundació SERGI i l'Associació Escola d'Educadors Especialitzats diu que aquesta «s'integrarà a la Fundació dins del Departament de Treball Social, que es crearà, constituint el nucli bàsic de les activitats de formació d'aquest Departament».

Des d'aquest departament s'organitza la formació d'educadors corresponent al curs 1990-91, en què es fa la primera oferta modular completa. A més a més, pren cos el primer curs d'Intervenció en Drogodependències.

Durant el curs 1991-92 es clarifica definitivament la implantació de la diplomatura en Educació Social. Aquest fet transcendent per a la professió

d'Educador Especialitzat ens fa prendre la decisió d'acceptar la inscripció d'alumnes per a la última promoció de l'Escola. La decisió de finalitzar el projecte Escola d'Educadors Especialitzats ens fa posicionar en relació amb la utilització del capital formatiu que hem anat acumulant durant els anys d'activitat, i comencem a estructurar una oferta de formació permanent, amb uns seminaris en intervenció socio-educativa. Paral·lelament a aquestes activitats, es desenvolupa el segon curs d'Intervenció en Drogodependències.

4.2.1.2. El Departament de Formació

La generació, com es veu, d'activitats formatives a partir del capital de l'Escola i de la posició de la Fundació, fa que totes elles s'aglutinin en un nou departament de la mateixa Fundació.

Simultàniament a la creació d'aquest departament, la Fundació SERGI entra en un procés pel qual l'activitat relativa a l'atenció a les drogodependències es convertirà en una altra fundació autònoma. Un cop consumat aquest procés, la Fundació SERGI concentra el seu treball en activitats formatives dins de la pedagogia social, organitzant-les en programes.

Dins el Departament de Formació, l'Escola ja no fa inscripcions d'alumnes de primer curs, per bé que programa i realitza l'activitat modular adaptada als dos grups d'alumnes que no han completat encara el procés formatiu.

4.2.2. Els programes

Aquesta fórmula organitzativa és la que s'ha utilitzat l'últim any de funcionament de l'Escola. El Programa que s'ha desenvolupat ha estat el de Finalització del Projecte Escola d'Educadors Especialitzats, que ha comportat:

- la programació de l'activitat formativa per a l'últim grup d'alumnes; també per a tots aquells que tenien algun aspecte pendent i volien acabar formalment el procés formatiu;

- la programació i animació dels actes de clausura de l'Escola.

5

L'ORDENACIÓ DE LES ACTIVITATS FORMATIVES

5.1. En relació amb l'estructura formativa	41
5.1.1. El sector de la pràctica professional	
5.1.2. El sector teòric	
5.1.3. El sector tècnic	
5.1.4. El sector pràctic	
5.2. En relació amb l'agrupació temàtica	43
5.2.1. Les assignatures	
5.2.2. Els mòduls	
5.3. En relació amb l'agrupació dels alumnes	48
5.3.1. Les promocions	
5.3.2. Els itineraris formatius	
5.4. En relació amb el temps	50
5.4.1. Entre setmana	
5.4.2. Els caps de setmana	
5.5. En relació amb el lloc	51
5.6. En relació amb el valor creditici	52
5.6.1. Les diferents formes de treball contemplades en la formació	
5.6.2. Els diferents criteris per al càlcul creditici	
5.6.3. El repartiment creditici en l'organització per assignatures	
5.6.3.1. Crèdits totals de la formació i el seu repartiment per sectors	
5.6.3.2. Crèdits totals del primer curs i el seu repartiment per sectors	
5.6.3.3. Crèdits totals del segon curs i el seu repartiment per sectors	
5.6.3.4. Crèdits totals del tercer curs i el seu repartiment per sectors	
5.6.4. El repartiment creditici en l'organització per mòduls	
5.6.5. La base dels itineraris formatius, marcada per l'Escola	
5.7. En relació amb el cost econòmic	56

5. L'ORDENACIÓ DE LES ACTIVITATS FORMATIVES

En els Estatuts de l'Associació que donen entitat jurídica a l'Escola hi ha un objectiu que és la clau de volta en què s'han sostingut els diferents elements de l'estructura formativa desenvolupats durant la trajectòria de l'Escola. Aquest objectiu és, textualment, el d'«...atendre tant la formació com la formació permanent dels Educadors que exerceixen sense la formació adequada (...)». Calia, doncs, estructurar la formació pensant que la majoria d'alumnes que atendriem serien Educadors en exercici. Això significa que no s'havia d'organitzar una formació no pas amb la finalitat de donar a conèixer la professió al alumnes, sinó amb la de donar-los les eines per exercir-la correctament, precisant-ne el límits; també vol dir una organització temporal que permetés compaginar el treball professional amb la formació sense perjudicis ni per a l'un ni per a l'altra, tot incorporant alhora les activitats del primer en la segona.

Hi ha diversos aspectes importants a assenyalar en relació amb l'ordenació de les activitats formatives, i concretament amb:

- l'estructura formativa pròpiament dita
- la manera d'agrupar la temàtica
- l'agrupació dels alumnes
- el temps
- l'espai
- el valor creditici de la formació
- el cost econòmic de la formació per als alumnes.

Tots ells s'imbriquen mútuament, però els tractarem per separat, encara que en algun moment no puguem evitar les repeticions.

5.1. En relació a l'estructura formativa

Se segueix un model elaborat pel Comité d'Entente des Écoles et Centres de Formation d'Educateurs Spécialisés francès (que posteriorment va ser adaptat i adoptat per l'associació professional i també per la Coordinadora de les diferents escoles de l'Estat espanyol, en les primeres mobilitzacions per la implantació de la diplomatura en Educació Social i de cara a les convalidacions i homologacions) en el qual la formació la dividien en quatre sectors. En la formació de l'Escola s'han mantingut, com a teló de fons, aquests quatre sectors, que han actuat com a eixos entorn dels quals giraven totes les activitats formatives.

5.1.1. El sector de la pràctica professional

S'inclouen aquí totes aquelles activitats en les quals es treballa sobre els aspectes més genuïns de la pràctica professional dels educadors. Hi corresponen les activitats que serveixen de síntesi a totes les altres que giren entorn dels altres sectors.

5.1.2. El sector teòric

En aquest sector es tracta de tots els conceptes necessaris per al treball de l'educador elaborats per altres disciplines (Psicologia, Medicina, Sociologia, ...) i que són indispensables per entendre els processos en què es troben els subjectes d'Educació Social.

5.1.3. El sector tècnic

Giren entorn d'aquest sector els aprenentatges de totes aquelles tècniques utilitzades com a elements mediadors de la relació educativa i que en l'Educació Social prenen més valor a causa de les dificultats de comunicació que presenten els subjectes als quals s'adreça.

5.1.4. El sector pràctic

La singularitat de la població amb què l'Escola treballa fa que aquesta no hagi d'organitzar activitats de pràctiques, pel fet que els alumnes - exceptuant una minoria molt reduïda- treballen com a educadors, però sí que ha d'orientar moltes activitats en les quals és necessari el treball de lectura sobre la pròpia pràctica, treball que s'ha de fer en el lloc de pràctica professional. Totes aquestes activitats són les que donen entitat a aquest sector.

És evident que les activitats compreses en cada un dels sectors, no permeten que aquests restin com a compartiments separats, sinó que han d'interferir-se, articulant-se en activitats pertanyents a més d'un sector.

5.2. En relació amb l'agrupació temàtica

Inicialment les activitats formatives s'organitzen en assignatures que inclouen tots els continguts de la formació. Més tard, arran d'uns intercanvis de professionals i d'alumnes de la primera promoció de l'Escola amb l'Institut Régional du Travail Social de la Bretanya francesa, l'agrupació temàtica es fa per mòduls.

L'agrupació temàtica per assignatures dura quatre cursos (1986-87/1989-90), igual que l'agrupació temàtica per mòduls (1989-90/1993-94). Durant dos anys coexisteixen les dues agrupacions.

5.2.1. Les assignatures

Si bé de l'organització del temps en parlarem en l'apartat 5.4., cal assenyalar que el repartiment de les assignatures es fa sobre tres cursos.

Aquest repartiment queda establert, en l'última promoció que segueix la formació segons aquests models, de la següent manera:

PRIMER CURS

Sector de la pràctica professional

Psicopedagogia

- Anàlisi de la pràctica educativa (1.1.)
- Aspectes conceptuals (1.2.)
- Aspectes metodològics i organitzatius (1.3.)

El cos en la relació educativa

La pràctica de la vida quotidiana

Sector teòric

Treball social

Introducció a la psicologia

Psicologia dinàmica

Formació sanitària i primers auxilis

Sector pràctic

Les pràctiques educatives I

SEGON CURS

Sector de la pràctica professional

Psicopedagogia

- Anàlisi de la pràctica educativa II (2.1.)
- Aspectes conceptuals II. Lectura i escriptura (2.2.)
- Aspectes metodològics i organitzatius II (2.3.)

Grup de sensibilització a la dinàmica grupal

La pràctica de la vida quotidiana

Sector teòric

Sociologia

Psicologia evolutiva

Psicopatologia general. Comprensió psicodinàmica

Sector tècnic

Formació tècnica amb diversos tallers que variaven en funció de l'organització de cada curs.

Sector pràctic

Les pràctiques educatives II

TERCER CURS

Sector de la pràctica professional

Psicopedagogia

- El projecte d'intervenció educativa
- La memòria de fi d'estudis

La pràctica de la vida quotidiana

Sector tècnic

Formació tècnica amb diversos tallers que variaven en funció de l'organització de cada curs

Sector pràctic

Les pràctiques educatives III

5.2.2. Els mòduls

El pas de l'organització formativa d'assignatures a mòduls es fa per diverses raons. Les més importants tenen a veure amb la dinàmica del grup d'alumnes, tal com exposarem en el punt 5.3. Però a més a més, l'organització temàtica per mòduls ens permet una delimitació més curta, clara i precisa del temes i, per tant, ens dóna més facilitats per a l'avaluació de les adquisicions fetes durant el procés formatiu.

El pas d'assignatures a mòduls es fa mantenint els mateixos continguts que en les assignatures. S'aprofita aquesta reestructuració per equilibrar els continguts, i també per donar nom i forma a alguns aspectes formatius que queden diluïts dins d'altres activitats.

Els mòduls estaven agrupats en 7 Àmbits:

Àmbit 1: La pràctica professional

Àmbit 2: L'entorn social

Àmbit 3: El coneixement de la persona i l'educació

Àmbit 4: La salut

Àmbit 5: L'administració i la gestió

Àmbit 6: Les tècniques professionals

Àmbit 7: La pràctica educativa

ELS MÒDULS DE CADA ÀMBIT

Àmbit 1: La pràctica professional

Mòdul

- 1.1.1. Recollir i transmetre informació. El registre d'observacions
- 1.1.2. Recollir i transmetre informació. El registre dels diaris
- 1.1.3. Taller d'anàlisi de la pràctica educativa I
- 1.1.4. Taller d'anàlisi de la pràctica educativa II
- 1.1.5. Taller de confecció d'informes d'evolució a partir d'observacions
- 1.1.6. Taller de memòries de fi d'estudis
- 1.2.1. Els instruments formals de la pràctica professional
- 1.2.2. Les bases per a l'elaboració d'un projecte educatiu
- 1.2.3. Taller d'elaboració de projecte educatius

- 1.2.4. L'avaluació de projectes educatius
- 1.3.1. La psicopedagogia de les relacions individuals
- 1.3.2. La psicopedagogia de les relacions grupals
- 1.3.3. La diversitat de les intervencions educatives
- 1.3.4. La psicopedagogia de la vida quotidiana
- 1.3.5. La pràctica de la vida quotidiana
- 1.3.6. La deontologia del treball de l'educador especialitzat
- 1.3.7. Coneixement de projectes educatius
- 1.3.8. Àmbits de treball de l'educador especialitzat
- 1.3.9. Viatge d'estudis i intercanvis

Àmbit 2: L'entorn social

Mòdul

- 2.1.1. L'individu i la societat
- 2.1.2. El procés de socialització
- 2.1.3. El procés d'institucionalització
- 2.1.4. Integració i desviació
- 2.2.1. L'organització del treball social dins de l'estructura política i administrativa de l'Estat espanyol
- 2.2.2. El Dret Civil i la Legislació Social de la família
- 2.2.3. La protecció social i jurídica de la infància
- 2.2.4. Història i desenvolupament dels sectors del treball social
- 2.2.5. L'organització actual i els problemes més greus del treball social
- 2.2.6. La responsabilitat jurídica dels educadors especialitzats
- 2.2.7. Aspectes jurídics relacionats amb els minusvàlids i els ancians.

Àmbit 3: El coneixement de la persona i l'educació

Mòdul

- 3.1.1. Bases per comprendre la conducta humana
- 3.1.2. Desenvolupament de la persona: La primera infància
- 3.1.3. Desenvolupament de la persona: La infància
- 3.1.4. Desenvolupament de la persona: L'adolescència
- 3.1.5. Desenvolupament de la persona: L'adult i la vellesa
- 3.1.6. Psicologia dinàmica I
- 3.1.7. Psicologia dinàmica II
- 3.1.8. Els trastorns de l'àrea psíquica

- 3.1.9. Les neurosis i les psicosis
- 3.1.10. El joc en el desenvolupament infantil
- 3.1.11. La necessitat de la realitat per créixer
- 3.1.12. Les minusvàlues psíquiques
- 3.1.13. Les minusvàlues físiques
- 3.1.14. Les minusvàlues sensorials
- 3.2.1. Introducció a les Ciències de l'Educació i al sistema educatiu
- 3.2.2. Aproximació històrica als corrents educatius i a les pedagogies escolars
- 3.3.1. La dinàmica del grup de formació I
- 3.3.2. La dinàmica del grup de formació II
- 3.3.3. La dinàmica del grup de formació III
- 3.3.4. Grup de sensibilització a la dinàmica grupal
- 3.3.5. Taller de psicodrama
- 3.3.6. El cos en la relació educativa
- 3.3.7. L'anàlisi institucional
- 3.3.8. Introducció al model sistèmic en el camp socio-educatiu

Àmbit 4: La salut

Mòdul

- 4.1.1. El sistema sanitari
- 4.1.2. El creixement humà i els seus accidents
- 4.2.1. Salut i sexualitat
- 4.2.2. Els primers auxilis
- 4.2.3. Les atencions mèdico-socials a la vellesa
- 4.3.1. Conceptes generals del tractament i abordatge de les drogodependències
- 4.3.2. La intervenció educativa en la prevenció i el tractament de les drogodependències

Àmbit 5: Administració, gestió i organització

Mòdul

- 5.1.1. Els elements per a la gestió d'un projecte educatiu
- 5.1.2. El procediment administratiu en el marc de les entitats públiques
- 5.1.3. L'organització i la gestió d'entitats privades

Ambit 6: Les tècniques professionals

Mòdul

- 6.1.1. Els muntatges àudio-visuals
- 6.1.2. Els manufacturats del paper
- 6.1.3. El modelatge i la ceràmica I
- 6.1.4. El modelatge i la ceràmica II
- 6.1.5. La construcció de titelles i màscares
- 6.1.6. La dansa
- 6.1.7. Intercanvi de tècniques professionals
- 6.1.8. La creació d'un espai festiu
- 6.1.9. L'organització i l'animació d'una festa
- 6.1.10. L'organització d'un acte públic

Ambit 7: La pràctica educativa

Mòdul

- 7.1.1. La pràctica educativa I
- 7.1.2. La pràctica educativa II
- 7.1.3. La pràctica educativa III

5.3. En relació a l'agrupació dels alumnes

La distribució temàtica de la formació per assignatures o per mòduls comporta que els alumnes s'agrupin de diferent manera i amb vincles diferents. En la primera organització l'agrupament és per promocions, en la segona és per itineraris formatius. A la pràctica en la segona organització s'acaba anomenant promoció el grup d'alumnes que segueix durant el mateix període de temps itineraris formatius diferents. En l'exposició mantindrem la diferenciació dels noms.

En aquest cas l'agrupament dels alumnes per promocions dura quatre cursos (1986-87/1989-90), i l'agrupament dels alumnes per itineraris formatius també (1989-90/1993-94).

5.3.1. Les promocions

Amb l'oferta formativa per cursos i per assignatures, tots els alumnes inscrits en el primer curs han de seguir el mateix ritme durant els tres anys, tot i que hi ha la possibilitat teòrica (només ha passat una vegada) de fer un curs dues vegades o ajornar un curs i començar al següent.

En aquesta organització s'introdueix la utilització del grup com a element metodològic, aspecte de gran interès en la formació dels educadors, però que presenta sobre el grup d'alumnes una exigència molt gran, difícil de satisfer pel fet que el treball professional, en alguns moments, els absorbeix excessivament, els alumnes, i per tant no poden rendir regularment en el treball formatiu.

Aquesta diferència de presència i de rendiment dona origen a situacions difícils de tolerar pel mateix grup i difícil de maniobrar pels formadors. A vegades aquesta dinàmica comporta que el procés formatiu vagi a remolc dels fenòmens de grup i el procés d'adquisició de coneixements quedi en un segon lloc.

5.3.2. Els itineraris formatius

Amb l'organització modular de la formació introduïm, sense alterar globalment el contingut de la formació, diferents elements metodològics, que si bé fan considerablement complexa l'organització, també permeten una més gran flexibilitat a l'hora de desenvolupar els potencials dels alumnes de l'Escola.

Els mòduls possibiliten, en gran mesura, començar la formació en qualsevol quadrimestre i, exceptuant algun cas, en qualsevol ordre. Aquesta característica, tenint en compte la població que rep l'Escola, permet que cada alumne, a partir de la programació oferta, organitzi la seva formació, segons les seves possibilitats temporals i econòmiques. Si bé els mòduls a realitzar poden ser triats de la oferta formativa, el conjunt de mòduls que configuren l'itinerari formatiu de cada alumne ha de tenir unes proporcions creditícies determinades entre els diferents àmbits de la formació (gràfic 1). Aquest aspecte queda explicat en l'apartat 5.6.

La curta durada d'aplicació d'aquesta organització (tres grups d'alumnes) no ha permès desenvolupar totes les seves possibilitats.

5.4. En relació amb el temps

Dirigir-se a una població immersa en el món professional vol dir descartar la fórmula clàssica d'assistència diària a classe. Cal trobar la manera que es produeixi el procés dialèctic necessari perquè el treball formatiu pugui alimentar el treball professional, i que aquest doni el punt de partida al treball formatiu.

També cal incloure en el temps formatiu aquelles activitats de la vida quotidiana inherents a la professió de l'educador que passen per promoure espais de vida quotidiana en la mateixa formació.

Aquests aspectes es troben en les dues organitzacions del temps que s'han donat durant el període de funcionament de l'Escola.

5.4.1. Entre setmana

La primera fórmula adoptada és la de fer funcionar les activitats docents el dimarts al matí i el dijous a la tarda, amb l'objectiu de facilitar-les equitativament als educadors amb torns de treball de matí o de tarda. Aquests espais es dediquen al conjunt d'activitats de caràcter més acadèmic.

Per poder treballar aquelles activitats més específiques de la pràctica professional i que requereixen una altra dinàmica, s'organitzen dos altres espais de desenvolupament trimestral: cada mes es fa una trobada d'un dissabte sencer; al final del trimestre, la trobada s'allarga fins a tot el matí del diumenge, amb la nit inclosa.

Aquesta manera d'organitzar el temps dura quatre anys (1986-87/1989-90).

5.4.2. Els caps de setmana

Els espais formatius dedicats als aspectes més genuïns de la professió d'educador tenien un cert dèficit en l'organització anterior. L'indicador d'una altra possible organització temporal ens el va donar una comunicació presentada en el I Congrés Europeu de Centres de Formació d'Educadors Especialitzats, celebrat a Estrasburg (1989), en la qual els formadors de Loire Promotion. Formation en cours d'emploi d'Educateurs Spécialisés

exposaven la seva organització per formar educadors en exercici, experimentada durant 19 anys: es tractava de dedicar, cada mes, una setmana sencera i intensiva a la formació.

La realitat socio-professional dels educadors d'aquí no permetia l'aplicació d'aquesta fórmula, que demana a les institucions prescindir de l'educador en formació durant una setmana cada mes. Només podíem agrupar dies de formació si l'esforç requeria bàsicament sobre l'educador que es volia formar. L'organització temporal en caps de setmana ha representat dedicar un llarg cap de setmana al mes (de divendres a les quatre de la tarda fins a les dues del migdia del diumenge), més tots els dimarts a la tarda.

Aquesta organització dona un volum d'hores semblant a la fórmula anterior, però aporta, a més del benefici de l'acumulació d'hores del cap de setmana, la possibilitat de repartir el temps alternant activitats de diversa índole, algunes difícils d'incloure en un marc més típicament acadèmic.

5.5. En relació amb els llocs

Si bé la seu de l'Escola i el desenvolupament de les activitats més acadèmiques han estat molt estables, gràcies a l'acollida que l'Estudi General, primer, i la Universitat de Girona, més tard, han fet de les nostres activitats, trobar un lloc que reunís les millors condicions per desenvolupar-hi tots aquells altres aspectes necessaris per la formació dels educadors, ens ha portat a un cert pelegrinatge durant els anys de funcionament de l'Escola.

Els diferents llocs que s'han utilitzat per la formació, a més a més dels de la UdG, han estat els següents:

- Casa de colònies Camps i Armet, a Monells. Secretaria General de Joventut.
- Escola d'Adults, a Salt. Ajuntament de Salt.
- Casa de colònies Can Font, a Sant Julià de Ramis. Privada.
- Casa de colònies Can Barceló, a la Celler de Ter. Privada.
- Casa de trobades Can Costa, a Sant Gregori. Privada.
- Casa de colònies Can Feixes, a Begudà. Ajuntament de Girona.
- Espai d'Acollida del Seminari Diocesà, a Girona. Privada.
- Casa de Colònies Can Caballé, a Estanyol. Privada.

De totes elles, la que més hem utilitzat, pel fet de respondre millor a les necessitats formatives exigides, ha estat la casa de colònies Camps i Armet, de Monells, al Baix Empordà: la vam fer servir fins al gener de 1993, en

què va ser clausurada com a casa de colònies. Durant el segon quadrimestre del curs 1992-93 i el primer del curs 1993-1994, totes les activitats formatives es desenvolupen a la Universitat de Girona, utilitzant per a algunes activitats de la vida quotidiana l'espai d'acollida de què disposa el Seminari Diocesà.

5.6. En relació amb la distribució del valor creditici

La cerca de rigor en el control de les adquisicions de coneixements fetes pels alumnes durant el procés formatiu realitzat a l'Escola ens porta a quantificar el valor de cada una de les activitats formatives desenvolupades.

L'opció, prou atípica, de formar educadors en exercici i agrupar, per aquesta raó -tal com s'ha explicat més amunt-, les sessions de treball amb alumnes essencialment en períodes intensius ens mena també a posar en funcionament una metodologia genuïna. Cal quantificar el valor formatiu de totes aquelles activitats que la proposta formativa genera, amb la finalitat de conèixer el valor i poder realitzar-ne el control amb els alumnes.

Ens impulsa a realitzar aquest estudi la demanda dels alumnes. Aquesta exigència es pot entendre veient la preocupació (compartida amb el conjunt del cos professional) que hi ha en aquell moment pels processos que es preveu que caldrà realitzar per aconseguir les homologacions i/o les convalidacions en el moment que la diplomatura en Educació Social sigui una realitat.

5.6.1. Les diferents formes de treball que es contemplen en la formació

Per calcular les hores de formació en crèdits, es contemplen tres formes de treball que han de realitzar els alumnes en el seu procés formatiu:

Les sessions de treball: Corresponen a espais de treball amb la resta d'alumnes i amb la participació d'un professor.

El treball personal: Són les hores mínimes que els alumnes han de dedicar a la formació individualment o en grup -sense la presència d'un professor- per fer assimilable la tasca realitzada durant les sessions de treball.

El treball en pràctiques: Les hores mínimes necessàries de treball professional com a educador especialitzat, o de pràctiques específiques amb subjectes en dificultat.

5.6.2. Els diferents criteris per al càlcul creditici

Els diferents tipus de treball exigits a la formació comporten diferents formes de calcular el valor creditici.

El valor d'1 **crèdit** correspon a:

- 10 hores de sessió de treball en les activitats del sector de la pràctica professional, del sector teòric i del sector tècnic.
- 20 hores de treball en pràctiques, en l'activitat de les pràctiques educatives corresponents al sector pràctic.
- 20 hores de treball personal en les activitats corresponents al sector teòric, de les quals només se'n comptabilitza la meitat.
- 30 hores de treball personal en les activitats relacionades amb el sector de la pràctica professional, de les quals només se'n comptabilitza la meitat.

Cada hora de sessió de treball del sector teòric genera dues hores de treball personal.

Cada hora de sessió de treball del sector de la pràctica professional genera tres hores de treball personal.

5.6.3. El repartiment creditici en l'organització per cursos

	TOTAL	FORM. PRÀCT. PROF.	FORM. TEÒR.	FORM. TÈCNICA	FORM. PRÀCT. EDUCATIVA
PRIMER CURS	66,45	25,48	24,32	4,65	12
SEGON CURS	61,40	19,71	12,29	9,40	20
TERCER CURS	80,35	23	8	9,35	40
	280,20	68,19	44,61	23,40	72

5.6.3.1. Crèdits totals del Primer Curs i el seu repartiment per Sectors

	TOTAL	FORM. PRÀCT. PROFES.	FORM. TEÒR.	FORM. TEC.	FORM. PRÀCT. EDUCAT.
Psicopedagogia 1.1	8,11	8,11			
Psicopedagogia 1.2	6,76	5,34	1,42		
Psicopedagogia 1.3	6,60	5,00	1,60		
Act. Vida Quotidiana	3,83	3,83			
Treball Corporal	3,20	3,20			
Treball Social	5,80		5,80		
Introduc. Psicologia	6,50		6,50		
Psicologia Dinàmica	5,80		5,80		
Formació Sanitària	6,40		3,20	3,20	
Formació Tècnica	1,45			1,45	
Pràctiques	12,00				12
	66,45	25,48	24,32	4,65	12

5.6.3.2. Crèdits totals del Segon Curs i el seu repartiment per Sectors

	TOTAL	FORM. PRÀCT. PROFES.	FORM. TEÒR.	FORM. TEC.	FORM. PRÀCT. EDUCAT.
Anàls. Pràct. Edu.	3,50	3,50			
Psicopedagogia Lectura	4,55	3,63	0,92		
Psicopedagogia Escriptura	4,55	3,63	0,92		
Psicopedagogia Organitz.	2,10	1,65	0,45		
Act. Vida Quotidiana	10,00	5,00		5,00	
Grup Sensibilització	2,30	2,30			
Treball Social	2,80		2,80		
Psicologia Evolutiva	3,60		3,60		
Psicopatologia Gral.	3,60		3,60		
Formació Tècnica	4,40			4,40	
Pràctiques	20				20
	61,40	19,71	12,29	9,40	20

5.6.3.3. Crèdits totals del Tercer Curs i el seu repartiment per Sectors

	TOTAL	FORM. PRÀCT. PROFES.	FORM. TEÒR.	FORM. TEC.	FORM. PRÀCT. EDUCAT.
Psicopedagogia Projecte	12	8	4		
Psicopedagogia Memòria	12	10	2		
Act. Vida Quotidiana	10	5		5	
Formació Tècnica	4,35			4,35	
Pràctiques	40				40
	78	23	6	9,35	40
Seminaris	2		2		
	80,35	23	8	9,35	40

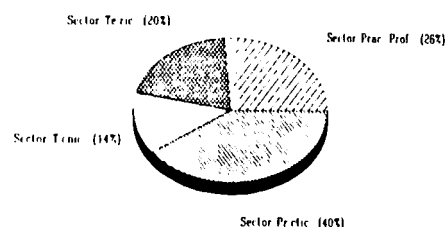
5.6.4. El repartiment creditici en l'organització per itineraris formatius

SECTOR DE LA PRÀCTICA PROFESSIONAL	74 Cr.	33,04%
Àmbit 1 (Tots els Mòduls)	58 Cr.	
Àmbit 3 (Els Mòduls en què la segona xifra és un 3)	16 Cr.	
SECTOR TEÒRIC	68 Cr.	30,36%
Àmbit 2 (Tots els Mòduls)	16 Cr.	
Àmbit 3 (Els Mòduls en què la segona xifra és un 1 o un 2)	38 Cr.	
Àmbit 4 (Tots els Mòduls)	10 Cr.	
Àmbit 5 (Tots els Mòduls)	4 Cr.	
SECTOR TÈCNIC	10 Cr.	4,46%
Àmbit 6 (Tots els Mòduls)	10 Cr.	
SECTOR PRÀCTIC	72 Cr.	32,14%
Àmbit 7	72 Cr.	
TOTAL	224 Cr.	100%

	S.P.P.	S. Teòric	S. Tècnic	S. Pràctic
Coordinadora d'As. Professionals d'Educadors	26%	20%	14%	40%
Escola d'Educadors Girona	33,04%	30,36%	4,46%	32,14%

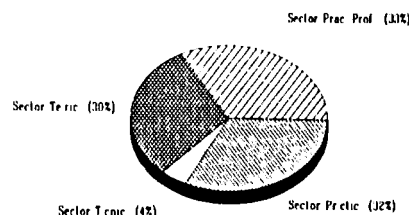
ITINERARI FORMATIU

Proposta Coordinadora

ITINERARI FORMATIU

Proposta Escola Educadors Girona

5.7. En relació amb el cost econòmic

En l'ordenació per cursos, tots els alumnes abonen una matrícula que és igual per a tothom.

L'ordenació per itineraris formatius, en canvi, permet que els alumnes organitzin l'itinerari en funció de les seves disponibilitats, i una d'elles és l'econòmica.

Els pagaments a l'Escola s'han fet en funció dels crèdits atorgats a cada mòdul; per tant, el cost econòmic de la formació pot variar segons l'itinerari formatiu seguit per cada alumne.

Per exposar la quantitat de diners que ha costat a l'alumnat fer la formació a l'Escola, hem agafat xifres referides als alumnes a l'inici de la formació al curs 1991-92, que correspon a l'última promoció. D'aquest, s'han seleccionat els alumnes que han acabat el procés formatiu i els que l'han acabat formalment.

La quantitat mitjana se situa en 167.391 pessetes.

Cost Cost econòmic estudis

Value Label

Preu	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid	Percentatge acumulat
108.400	1	3.4	3.4	3.4
119.600	1	3.4	3.4	6.9
125.400	2	6.9	6.9	13.8
127.640	1	3.4	3.4	17.2
135.240	1	3.4	3.4	20.7
140.900	1	3.4	3.4	24.1
142.840	1	3.4	3.4	27.6
148.640	1	3.4	3.4	31.0
156.100	1	3.4	3.4	34.5
157.000	1	3.4	3.4	37.9
159.000	1	3.4	3.4	41.4
164.600	1	3.4	3.4	44.8
168.520	1	3.4	3.4	48.3
170.000	1	3.4	3.4	51.7
178.320	1	3.4	3.4	55.2
191.000	1	3.4	3.4	58.6
191.240	1	3.4	3.4	62.1
191.320	1	3.4	3.4	65.5
191.400	1	3.4	3.4	69.0
192.520	1	3.4	3.4	72.4
193.640	1	3.4	3.4	75.9
194.600	1	3.4	3.4	79.3
195.400	1	3.4	3.4	82.8
195.840	1	3.4	3.4	86.2
196.040	1	3.4	3.4	89.7
196.700	1	3.4	3.4	93.1
198.520	2	6.9	6.9	100.0
Total	29	100.0	100.0	

Mitjana 167391.034

Màxim 198520.000

Casos vàlids 29

Std dev 29000.738

Casos no vàlids 0

Mínim 108400.000

6

ELS ALUMNES

6.1. El volum i les promocions d'alumnes	63
6.1.1. Les xifres	
6.1.2. Els noms	
6.2. El procés formatiu	68
6.3. La configuració personal.....	69
6.3.1. L'edat	
6.3.2. El gènere	
6.3.3. Les formacions d'origen	
6.3.3.1. La formació reglada	
6.3.3.2. La formació no reglada	
6.3.4. La procedència geogràfica	
6.3.4.1. El lloc d'origen	
6.3.4.2. El lloc de residència	
6.4. La configuració professional	74
6.4.1. El lloc d'activitat professional	
6.4.2. Els anys en la professió	
6.4.3. El medi d'intervenció professional	
6.4.3.1. El medi obert	
6.4.3.2. El medi semlobert	
6.4.3.3. El medi semitancat	
6.4.3.4. El medi tancat	
6.4.4. La problemàtica sobre la qual intervenen	
6.4.5. L'àmbit d'intervenció	
6.4.6. Alumnes que han deixat el camp professional	
6.5. Les relacions a partir de la configuració personal.....	78
6.5.1. Edat i procés formatiu	
6.5.2. Gènere i procés formatiu	
6.5.3. Gènere i promocions	
6.5.4. Gènere i medi professional	
6.5.5. Gènere i problemàtica professional	
6.5.6. Formació reglada i procés formatiu	
6.5.7. Deixar el camp professional i procés formatiu	
6.6. Les relacions a partir del grup d'alumnes-promocions	82
6.6.1. Promocions i procés formatiu	
6.6.2. Promocions i deixar el camp professional	
6.6.3. Promocions i medi professional	
6.6.4. Promocions i problemàtica professional	

6. ELS ALUMNES

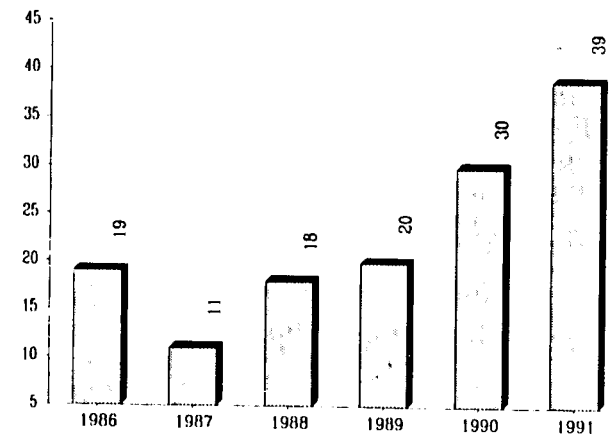
A l'hora de la confecció d'aquest treball, el capítol que ens presenta més interès és el referit als alumnes. No és pas un interès gratuït. Ens interessa quantificar la feina feta en la seva globalitat, ja que, encara que els processos formatius dels alumnes els hem seguit de molt a prop, el fet de tenir-ho en números i gràfics dóna una altra dimensió a la feina.

Les dades sobre les quals s'ha treballat per confeccionar aquest document són les recollides en el moment de la inscripció a l'Escola. Són dades referides als alumnes que han completat alguna unitat formativa. L'anàlisi que aquí fem té el valor de descriure les variables referents al procés formatiu i a d'altres aspectes dels educadors que han passat per l'Escola; en cap moment pretenem traspasar aquestes dades al conjunt del cos professional.

6.1. El volum i les promocions d'alumnes

6.1.1. Les xifres

És la primera xifra que ens va sorprendre d'entrada. Per l'Escola, en els seus anys de funcionament, hi han passat **137 alumnes**. En una primera aproximació ens ha semblat poc, i en nombres absoluts segurament ho és.

Aquesta xifra cal posar-la en relació amb la de la població de referència, que a la demarcació de Girona avaluaríem en uns 250 educadors aproximadament (el 0,05% de la població), tot i que -com es veurà- la procedència dels alumnes ha desbordat a bastament les comarques gironines.

Cal assenyalar també que a partir de la segona promoció s'evidencia un *crescendo* d'inscripcions d'alumnes, sobretot en les dues últimes promocions, en què l'estructura modular de la formació ja estava assentada i permetia fer una oferta formativa variada, sense que això vulgui dir treballar sobre grups grans en els casos en què la dimensió reduïda era necessària. Només alguns mòduls, inclosos en el sector teòric de la formació, han depassat els 30 alumnes.

En les tres últimes promocions s'evidencia una evolució diferent de la de les tres primeres, amb un *crescendo* considerable en les dues últimes. Aquest increment ha de quedar relativitzat pel diferent criteri que s'ha aplicat a l'hora de considerar una unitat formativa, d'un any de durada en l'organització per cursos i d'un quadrimestre en l'organització per itineraris formatius, que coincideix amb la divisió entre les tres primeres i les tres últimes promocions. Aquest criteri queda explicat en l'apartat 6.2.

La quantitat de 137 alumnes és petita, si pensem en l'esforç de recursos humans i econòmics que ha representat. Per relativitzar aquesta xifra, hem hagut de posar sobre la taula tot el que ha representat realitzar una formació específicament dirigida a cobrir les necessitats d'un perfil professional nou, en un entorn on la figura de l'educador era molt desconeguda. Per comprendre-la, també ens ha calgut evidenciar, per un costat, el disseny afinat del currículum formatiu construït amb estructura modular amb el qual hem acabat el projecte, i per l'altre, el resultat quant a la incidència socio-professional d'aquests alumnes, amb el qual es constata que la delegació de Girona de l'Associació Professional d'Educadors Socials de Catalunya és la més nombrosa, després de la de Barcelona, i que sens dubte els educadors formats a l'Escola hi tenen un pes específic.

L'Escola ha organitzat (en un primer moment directament, després des d'altres òrgans de la Fundació SERGI) treballs de formació permanent que han mobilitzat, de forma creixent, professionals interessats en la intervenció socio-educativa. Aquests alumnes no els hem considerat tampoc en les dades que manejarem en aquest treball.

Però hi ha hagut més de 137 alumnes que s'han inscrit a l'Escola. Aquesta quantitat, que no hem comptat, correspondria als alumnes que per la seva curta estada a l'Escola no han pogut completar cap unitat formativa i dels quals ja hem parlat més amunt.

Els anys en què està marcada cada promoció d'alumnes correspon a l' any d'inici de la formació.

6.1.2. Els noms

Any d'inici de la formació: 1986

ARJONA i CAZORLA, Carmen
BADOSA i SALA, Narcís
BONFILL i ALBIZO, Manel
CAMPOS i JIMÉNEZ, Francesca
CANO i SERRA, Rosa
DOMÍNGUEZ i GARCIA, Elvira
ESPUNYA i GIRALT, Roser
FÀBREGA i PAIRÓ, Teresa

GONZÁLEZ i MÁRQUEZ, Guadalupe
HERRAIZ i LÓPEZ, Pilar
LANGA i ESTADELLA, Núria
LÓPEZ i HERNÁNDEZ, Carolina
MOLINERO i PÉREZ, Julián
PERALTA i MARTÍNEZ, Yolanda
RIU i TOLOSA, Carme
SERRAT i ROCA, Esteve

Han interromput el procés formatiu:

CANTIN i ARANDA, Jaume

SÁNCHEZ i RUIZ, Joan

Any d'inici de la formació: 1987

ETCHEVERRY i TORRES, Anna
FERRERO i BOSCH, Esther
GIL i MARTÍNEZ, Eduardo
GRATACÒS i COSTA, Dolors
MARTÍN i LICERAS, Trinitat

MELERO i SÁNCHEZ, M. Carmen
OMELLA i PASCULA, Carme
REIG i OMBRAVELLA, Dolors
VALERA i AVENDAÑO, Isabel

Han interromput el procés formatiu:

BALLVÉ i BORRÀS, Esperança
ROMANÍ i GIRONA, Joan Joaquim

ESTÉVEZ i GALDEANO, Eduard

Any d'inici de la formació: 1988

AGUILAR i BERROCAL, Brígida
ANTONA i MARTÍN, Cristina
BAUÇÀ i COMPANYY, Maria
BUSQUETS i XIFRA, Anna
COLLET i SABÉ, Núria
CUDINACH i SILES, Isabel
CUEVA i PARERA, Ramon de la
ESPINOSA i RODRÍGUEZ, Fina

FIGUERAS i CAPDEVILA, Pere
FREIXA i PUJOLÀ, Neus
MARCÓ i CRUAÑAS, Anna
ONDOÑO i BETETA, Àlex
ROIG i MIRET, Josep
SANZ i BALL LLOSERÀ, Empar
TORRES i GARCIA, Trini

Han interromput el procés formatiu:

BUSCA i HUERTAS, Xavier
PÉREZ i CANO, Rosa

PORRO i GARCIA, Olga
ESCARTÍN i VAS, M. Isabel

Any d'inici de la formació: 1989

BARCELÓ i ALAS, Trinitat
BOADA i CASALS, Gemma
FARRÉS i BARANERA, Dolors
FIGUEROLA i CAMON, Marta
GARCIA i GONZÁLEZ, Emília

NADAL i FAGES, Mercè
PUIG i CODINA, Lúdia
SERRA i OLIVERAS, Marta
SUÑER i MONTAÑA, M. del Roure
TORRES i VALENZUELA, Lluïsa

Han interromput el procés formatiu:

AGULLÓ i GIL, Carles
BECERRA i CASTELLVÍ, Glòria
CARBALLO i RODRÍGUEZ, Miquel Àngel
DEITX i BOADA, Montserrat

GALLARDO i BARCELÓ, Imma
PASSOLS i VILLARET, Ventura
QUER i TORRES, Josep Lluís
VENTURA i SALVADOR, Xavier
VIVES i BONET, Jordi

Any d'inici de la formació: 1990

AUQUER i FRAMIS, Mercè
BACHILLER i PEREGRÍN, Imma
BAUS i JOANOLA, Joana

MARTÍN i VERGÉS, M. Àngels
MARTÍNEZ i AGÜERA, Eulàlia

BONACHERA i CARRERAS, Paquita
BOU i BRUGUERA, Anna Rosa
CASANOVAS i MAYLIN, Valentí
COROMINAS i MONJO, Rosa
DELGADO i JORDÁN, M. Carmen
GALLARDO i BARCELÓ, Jordi
GIBERNAU i BORDES, M. Carmen
HEREDIA i HEREDIA, Juan Antonio

MORAL i ZAMORANO, Justí
MORENO i SÁNCHEZ, Yolanda
MORENO i HERNÁNDEZ, Nilda
MULERO i CÀNOVAS, Paquita
PUIG i PEDRAGOSA, Marta
PUIG i PEDRAGOSA, Montserrat
REIXACH i SAURINA, Montserrat
RIBAS i GORINA, Carles
SERRA i GUILLÉN, M. Rosa

Han interromput el procés formatiu:

BURSET i CARRERAS, M. Àngels
CONTRERAS i GÓMEZ, Desi
GIL i DE LA FUENTE, Anna
GONZÁLEZ i RODRÍGUEZ, Rosa Maria

GUIMERÀ i ARRANZ, Gemma
MARTÍNEZ i IZQUIERDO, Montserrat
VÁZQUEZ i SUÁREZ, Olga
VILLEGAS i DÍAZ, Anna

Any d'inici de la formació: 1991

AGUILERA i ROBERT, Sílvia
AMBRÓS i LLONCH, Anna
BENZA i ALEGRIA, Edmundo Rodolfo
CASTRO i ABELAIRAS, Carme
CRUZ i ZANON, Montserrat
GÁLLEGO i GÁLLEGO, Xavier
GINABREDA i SALA, Roser
GONZÁLEZ i ROURA, Núria
HURTÓS i BOSCH, Anna
LAX i GONZÁLEZ, Josep
MAROÑAS i MAROÑAS, Antonio
MARTÍ i BAGUÉ, Mònica
MELERO i GRACIA, M. Luisa
NAVARRO i PIQUERAS, Maria
ORRIOLS i SANTANACHS, Josefa

PASCUAL i PÈLACH, Jordi
PINO i HERNÁNDEZ, Rafael del
PRAT i VILALTA, Faustina
RAMOS i SIERPES, Isabel
RODRÍGUEZ i TÀPIES, Manel
ROJAS i SORIANO, Manel Àlex
ROMAN i QUERALT, Manel
SÁEZ i DOMÍNGUEZ, Ma. Agnès
SALINAS i MECA, Rosa
SUÑER i ALTAMIRANO, Xavier
TABAR i DE LLOBET, Anna
TAMAYO i GÓMEZ, Juan José
TORRES i FERNÁNDEZ, Estefania
VENTOLÀ i ANDRÉS, Marçal

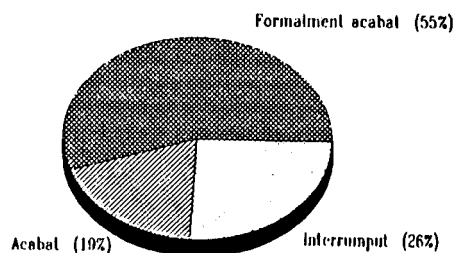
Han interromput el procés formatiu:

AUPÍ i VILANOVA, Josep M.
BAENA i CUENCA, Leo
BAR i CANARUTTI, Sílvia N.
BAYO i RIGAU, Manel
CAMPS i PALOMINO, Glòria

IGLESIAS i FIGUERES, Elisabet
MERINO i HURTADO, Josefa
PONCE i ABADAL, Ramon
RODRÍGUEZ i PONT, Gerard
ROS i SALÓ, Laura

6.2. El procés formatiu

Hem dividit en tres nivells diferents el procés formatiu que han seguit els 137 alumnes inscrits.

6.2.1. Procés formatiu Interromput

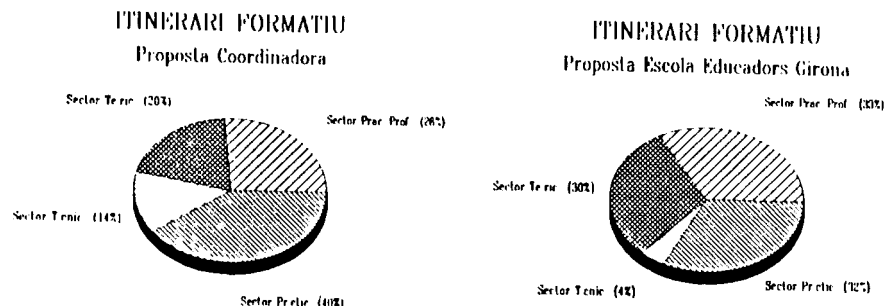
Conformen aquest nivell els alumnes inscrits que solament van fer alguna de les unitats formatives ofertes per l'Escola en les dues formes d'agrupació temàtica: les assignatures i els mòduls.

En el primer bloc, considerem procés formatiu interromput el d'aquells alumnes que van realitzar un o dos cursos i que deixaren la formació en el segon o tercer curs.

Engloba un 26% del conjunt d'alumnes.

6.2.2. Procés formatiu acabat

Aquest apartat inclou tots els alumnes que han seguit amb regularitat el procés formatiu. Per als que segueixen la formació per cursos, vol dir que els han cursat tots tres. Per als que segueixen la formació per itineraris formatius, vol dir que han realitzat els mòduls que permeten complir l'itinerari formatiu amb els percentatges establerts per l'Escola.

Pertanyen a aquest nivell un 19% dels alumnes.

6.2.3. Procés formatiu formalment acabat

Abasta tots aquells alumnes del nivell anterior que a més a més han complert amb l'exigència de l'Escola de realitzar individualment un Projecte d'intervenció educativa i una Memòria de fi d'estudis.

En aquest apartat hi ha un 56% dels alumnes.

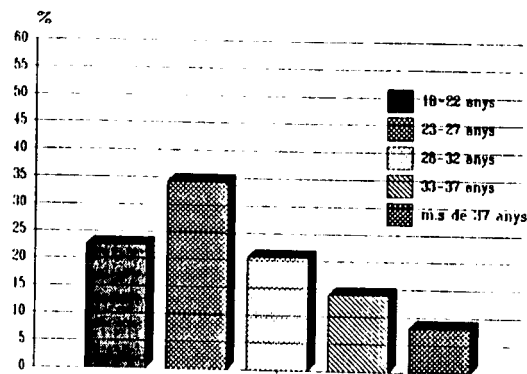
Aquestes són les xifres de què disposem en redactar la Memòria, i corresponen a l'inici del curs 1993-94; per tant, fins que no s'acabi el curs no es tindran les definitives. Es pot preveure que una part dels alumnes no realitzaran algun dels treballs esmentats. En aquest cas, els percentatges de la classificació final entre alumnes amb procés formatiu acabat i formalment acabat seran diferents dels expressats en aquest document.

6.3. La configuració personal

La descripció de la població de l'alumnat que ha passat per l'Escola està feta a partir de les dades recollides en els dossiers complimentats pels alumnes en el moment de la inscripció, i que es van començar a regularitzar en la tercera promoció. Només hem treballat sobre aquestes dades.

6.3.1. L'edat dels alumnes

Els alumnes que han passat per l'Escola són força grans. La meitat tenen

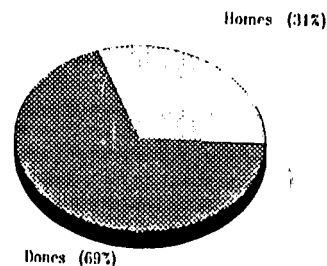
més de 28 anys.

Les dues primeres franges d'edat -una mica més de la meitat dels alumnes- són els més joves, tot i que vint-i-set anys no és pas una edat en què s'acostumi a iniciar una formació.

La comparació de l'edat dels alumnes amb la de la població universitària corresponent a una Diplomatura (18-21 anys) evidencia una població força més madura en l'alumnat de l'Escola.

6.3.2. El gènere dels alumnes

En la proporció entre el sexe dels alumnes, es manifesta un domini femení, una constant en les professions de caràcter socio-educatiu. Aquesta superioritat numèrica femenina també la trobem, per exemple, en la llicenciatura de Psicologia de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat de Girona.

6.3.3. Les formacions a l'inici del procés formatiu

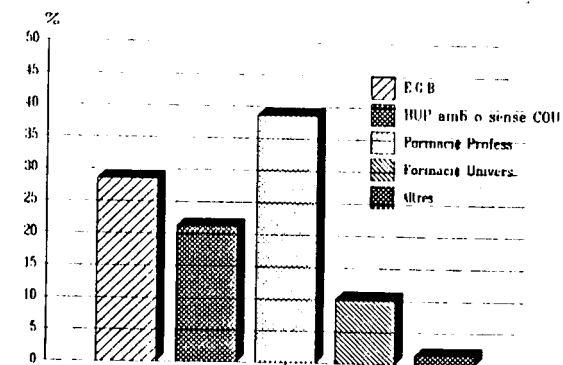
Els requeriments per accedir a l'Escola permeten, malgrat les condicions d'entrada, iniciar la formació de persones amb qualsevol nivell de formació prèvia. Destaca d'una manera significativa la quantitat de cursets, escoles d'estiu, seminaris, etc. que ha realitzat prèviament a la inscripció a l'Escola la majoria d'alumnes, en resposta a una preocupació per buscar una formació que ajudi a desenvolupar la difícil tasca de l'educador social. N'hi ha alguns que en el dossier d'inscripció hi ressenyen un rosari interminable d'aquestes activitats. Dividirem les formacions d'origen entre reglades i no reglades.

6.3.3.1. La formació reglada

La possibilitat d'inscriure's a l'Escola amb la condició de tenir un «nivell de BUP» permet accedir a la formació a persones que només han fet estudis reglats fins a EGB. El volum d'aquestes persones correspon a gairebé un 30% de la població, xifra ben considerable. Quasi un 40% han realitzat Formació Professional; hem inclòs en un sol epígraf els de primer i els de segon grau.

De la mateixa manera hem considerat les formacions universitàries, sense gir entre diplomats i llicenciats.

La classificació de la formació reglada és molt precisa. Tothom ha d'estar inclòs un dels quatre apartats en què es divideix. En l'apartat «Altres» s'inclouen les especificacions com la de «logopeda», que seria més aviat un error a d'omplir el dossier d'inscripció o no en tenim cap dada precisa.

6.3.3.2. La formació no reglada

En aquest apartat trobem una enorme dispersió d'activitats formatives, que es poden dividir en dos blocs:

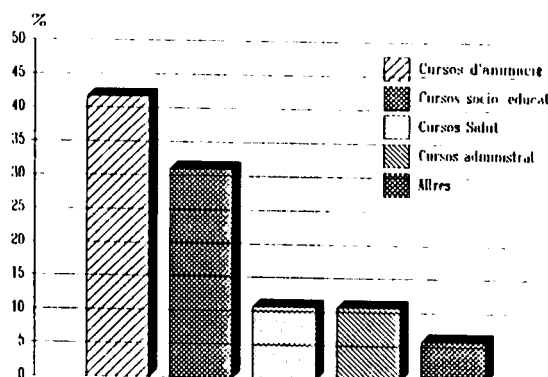
- Les corresponents a una etapa anterior a la dedicació professional com a educador, en activitats relacionades d'alguna manera amb el camp socio-educatiu o bé amb altres camps.
- Les orientades explícitament al camp del treball socio-educatiu.

Entre les primeres cal destacar les que hem resumit en l'epígraf «Cursos d'animació», que corresponen a gairebé un 45% d'aquestes activitats. Aquesta dada evidencia la procedència de gran part dels alumnes de l'Escola: les activitats en el lleure i els moviments de joventut, que han estat una font d'origen de la motivació professional dels educadors. A Girona potser s'ha accentuat aquesta procedència pel fet d'existir una escola d'educadors en el lleure a la ciutat, però de fet és una constant que s'ha donat a tot Europa des del començament de la professió, cap als anys 40.

Els cursos socio-educatius (de l'escola de mestres Rosa Sensat, sobre cooperativisme...) i els cursos sobre salut (coneixement de les drogodependències, geriatria...) els inclourem en formacions realitzades ja des d'una posició més professional. Serien activitats encaminades a ajudar l'educador en la seva tasca professional.

Les activitats incloses a «Cursos administratius» corresponen a activitats prèvies al treball d'educador, en un àmbit professional diferent.

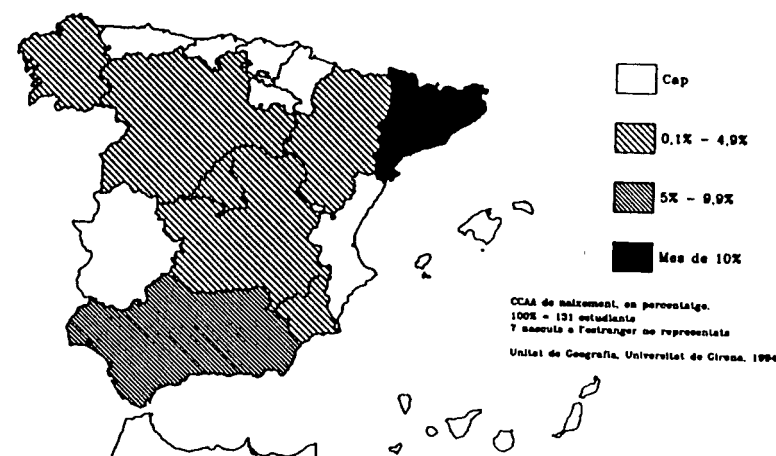
Dins de l'epígraf «Altres» hem agrupat activitats formatives paral·leles o complementàries, com poden ser cursos de piano o d'idiomes, entre d'altres.

6.3.4. La procedència geogràfica

6.3.4.1. La comunitat autònoma d'origen

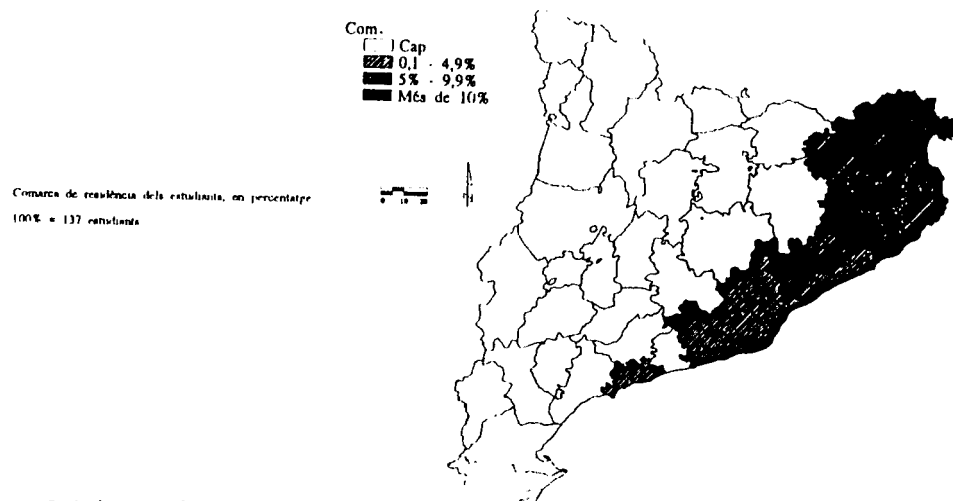
Els nascuts a Catalunya representen el 80%, amb un total de 108 alumnes. Els restants procedeixen de comunitats en què hi ha hagut els moviments migratoris més forts, tot i que no n'hi ha cap de la comunitat autònoma d'Extremadura.

6.3.4.2. La comarca de residència

No hem establert cap relació entre la comarca de residència i les promocions, però no és sinó a partir de la tercera promoció que comença a haver-hi alumnes de fora de les comarques gironines. Bàsicament els alumnes pertanyen a les comarques entorn de Girona, però sorprèn trobar alumnes residents en el Tarragonès.

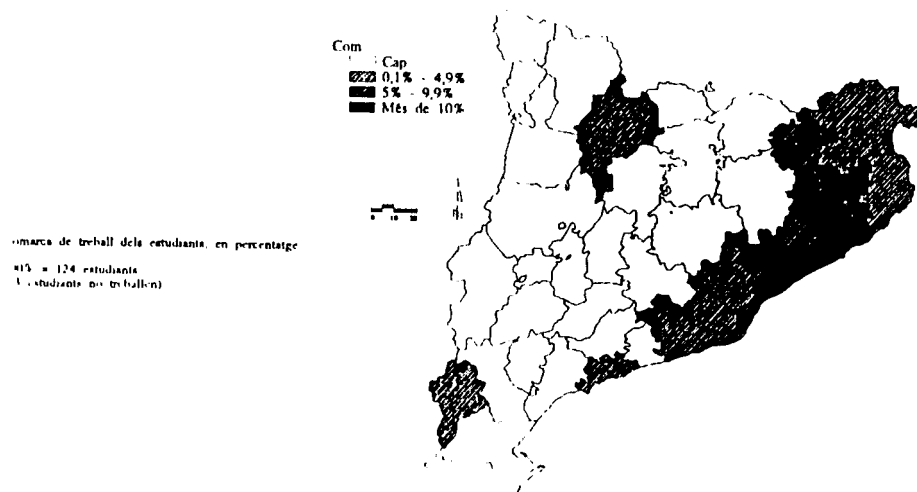
L'agrupació del temps en el desenvolupament de la formació, lligada a la necessitat dels educadors de trobar recursos formatius per alleugerir les dificultats del treball, permet comprendre aquesta dispersió geogràfica; alhora, aquesta indicaria la idoneïtat de la proposta d'ordenació temporal de la formació per als educadors en exercici.

6.4. La configuració professional

6.4.1. El lloc d'activitat professional

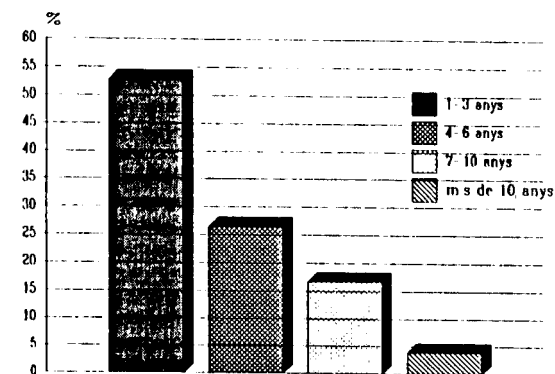
Si sorprèn la dispersió geogràfica dels alumnes en relació amb la seva residència, aquella encara és més gran pel que fa a la comarca de treball, la qual cosa representa distància, i per tant una mobilitat regular, entre el lloc on viuen i el lloc on treballen.

6.4.2. Els anys en la professió

Ressalta de manera important en aquest aspecte que gairebé el 55% dels alumnes correspon a la primera franja, d'entre un i tres anys de pràctica professional. El 45% restant fa més de tres anys que treballen d'educadors, i d'aquests, un 6% ultrapassen els deu anys d'experiència professional.

En la primera xifra hi ha inclòs l'escàs percentatge d'alumnes que inicien el període de formació sense estar en exercici professional, o sigui que han entrat en contacte amb el món de l'educació social en el moment d'iniciar la formació.

Aquesta dada il·lustra, juntament amb d'altres que trobarem al llarg de la Memòria, les distintes motivacions dels alumnes inscrits a l'Escola. En aquest cas, és el bagatge professional que demana ajuda per complir més adequadament la compromesa tasca d'educador social.

6.4.3. El medi d'intervenció professional

Entenem per medi d'intervenció la manera en què està estructurat l'espai on l'educador exerceix la seva professió⁴.

⁴ FERRERO, E. i LANGA, N. Mòdul 1.3.8.

Aquests medis estan organitzats de quatre maneres diferents:

6.4.3.1. El medi obert. És aquell espai en què la intervenció es desenvolupa totalment en el propi territori del subjecte, grup o comunitat. Es tracta essencialment del barri, el domicili i l'entorn natural.

6.4.3.2. El medi semiobert. És l'àmbit on els individus o grups desenrotllen una activitat determinada i prefixada, però els seus espais de vida global (menjar, dormir, higiene...) continuen sent els «naturals».

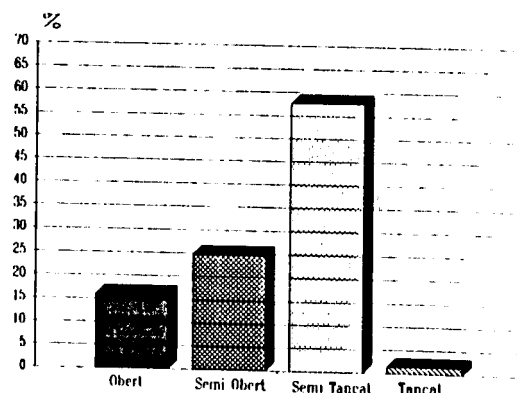
6.4.3.3. El medi semitancat. És l'espai institucional on els individus desenvolupen les activitats de la vida quotidiana (dormir, menjar, higiene, etc). En canvi, les activitats de complementació (escola, treball, sanitat...), les realitzen fora d'aquest espai.

6.4.3.4. El medi tancat. És aquell espai on no hi ha possibilitat de contacte directe amb l'exterior. En aquest medi es realitzen totes les activitats de la vida quotidiana, més totes les altres.

El medi semitancat és el lloc més important (quasi un 60%) dels quatre on desenvolupen les seves activitats els educadors de l'Escola. La majoria corresponen a les comunitats infantils i residències per a disminuïts psíquics, que són els espais on històricament més s'han instal·lat professionalment els educadors.

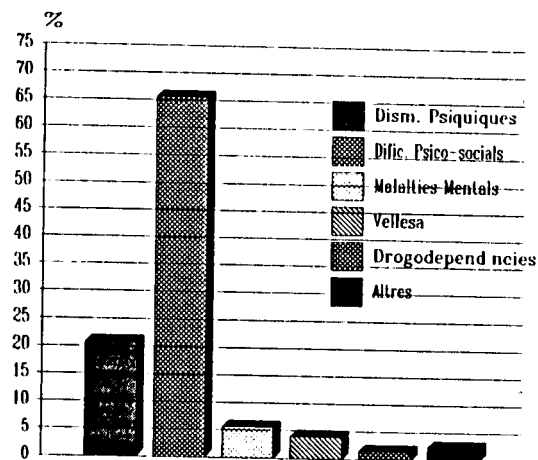
Segueixen en ordre d'importància els serveis semioberts, que corresponen a equipaments relativament recents, igual que els serveis oberts, en què els educadors han trobat nous llocs de treball adaptant la professió a noves necessitats. Entre el medi obert i el semiobert sumen al voltant del 40% dels alumnes de l'Escola.

Si bé la quantitat d'educadors que treballen en medi semitancat destaca per la seva importància, la xifra d'educadors que treballen en medi tancat podem veure que és molt insignificant.

6.4.4. La problemàtica sobre la qual intervenen els educadors

Els nous equipaments posats en funcionament pels municipis i pels consells comarcals estan adreçats, la majoria, a aquelles persones que per causes diverses presenten dificultats de tipus psico-social. Aquests serveis han obert nous llocs de treball per als educadors, amb modalitats més noves d'intervenció. Els nombrosos serveis i la nova forma de treballar són el que ens donaria la clau per entendre l'elevat percentatge d'educadors de l'Escola que treballen sobre la problemàtica psico-social (més del 60%). La segona problemàtica, per ordre d'importància, sobre la qual treballen els educadors és la de la disminució psíquica, en un percentatge bastant inferior (poc més del 21%). Les altres problemàtiques ateses pels alumnes de l'Escola tenen un percentatge entre l'1 i el 5%.

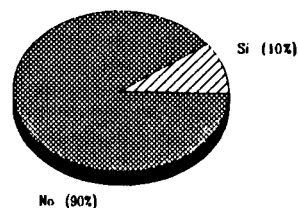

6.4.5. L'àmbit d'intervenció

Ens hauria agradat completar aquesta visió dels diferents nivells d'intervenció en cada un dels medis esmentats i de les problemàtiques exposades amb un estudi dels diferents àmbits d'intervenció: primera infància, infància adolescència, adults, vellesa i família, en la seva globalitat. Aquesta dada tanmateix, no va ser recollida en els fulls d'inscripció, i hauria estat molt imprecisa la seva realització.

6.4.6. Alumnes que han deixat el camp professional

A l'hora de fer aquesta Memòria aquesta dada no podia estar recollida en els documents d'inscripció, però, atesa la relació que l'Escola, durant el seu funcionament, ha mantingut amb els alumnes, podem avançar aquesta dada amb un elevat grau de fiabilitat. En la professió d'educador, atès el grau d'implicació d'aquesta feina, és freqüent trobar-hi parèntesis professionals, amb la intenció de pendre'n distància per poder tornar-hi després amb una millor disponibilitat. Els abandons professionals que constatem aquí (un 10%) no estem en condicions de saber si tenen caràcter definitiu o temporal.

6.5. Les relacions a partir de la configuració personal

6.5.1. Edat i procés formatiu

Hi ha dues tendències clares: per un costat, els alumnes de més edat s'inclinen per un procés formatiu formalment acabat; l'altra tendència va en el sentit invers.

Es queden al voltant del 50% les altres tres franges d'edat.

Podem interpretar aquestes dades en el sentit que els professionals de més edat senten amb més urgència la necessitat de formació, i d'altra banda disposen de menys possibilitats formatives que els més joves.

	18-22	23-27	28-32	33-37	+37	
Procés formatiu formalment acabat	16 51.6%	25 53.2%	14 50%	12 63.2%	9 81.9%	76
Procés formatiu acabat	6 19.4%	10 21.3%	6 21.4%	2 10.5%	1 9.1%	25
Procés formatiu interromput	9 29%	12 25.5%	8 28.6%	5 26.3%	1 9.1%	35
	31	47	28	19	11	136

6.5.2. Gènere i procés formatiu

El percentatge de dones que han acabat formalment el procés formatiu és lleugerament superior (4,4% més) al d'homes, mentre que hi ha quasi el doble de dones que tenen el procés formatiu acabat.

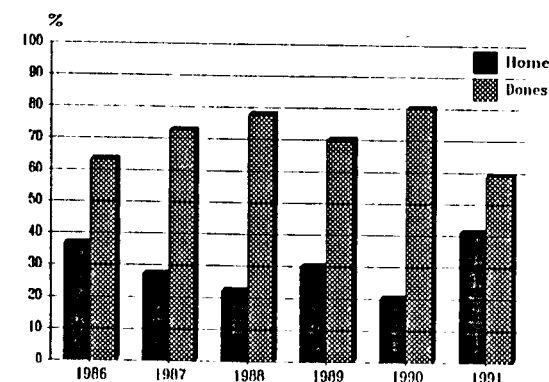
Pel que fa al procés formatiu interromput, els homes superen en quasi el 14% les dones.

En relació amb aquest últim fet, constatem l'opció més freqüent en els homes a deixar la formació no reglada de l'Escola d'Educadors per altres de reglades, com la d'assistent social o la de magisteri.

	HOMES	DONES	
Procés formatiu formalment acabat	22 52.4%	54 56.8%	76
Procés formatiu acabat	5 11.9%	21 22.1%	26
Procés formatiu interromput	15 35.7%	20 21.1%	35
	42	95	137

6.5.3. Gènere i promocions

La relació general assenyalada en l'apartat del gènere dels alumnes es manté, amb lleugeres discrepàncies, en la segona, tercera, quarta i cinquena promoció. En la primera i en l'última promoció, en canvi, hi ha un percentatge d'homes que es troba al voltant del 40%.

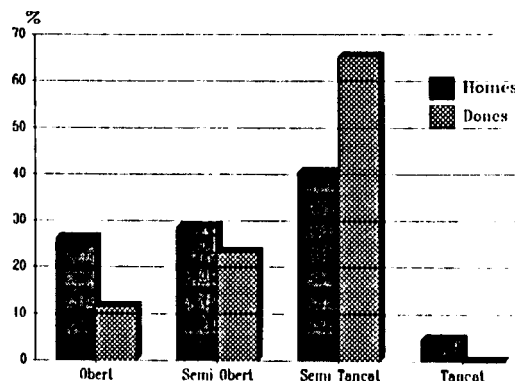

6.5.4. Gènere i medi professional

Destaca el volum considerable de dones que treballen en medi semitancat i la desproporció (d'un 25%) entre dones i homes en aquest medi.

En els medis obert, semiobert i tancat hi treballen més homes que dones, amb una diferència petita en el medi semiobert, però bastant més important en el medi obert; en el medi tancat aquesta dada no és significativa, ja que només hi treballen dos alumnes.

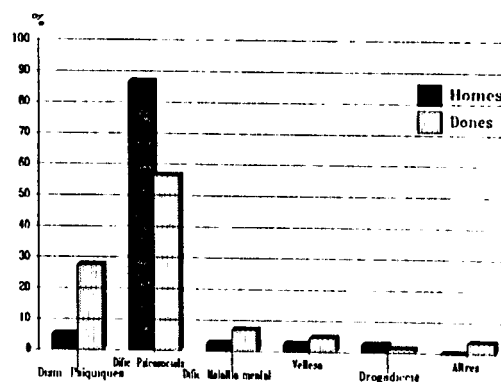
Podríem entendre aquestes xifres considerant que el medi semitancat demana un desplegament més important de l'actitud acollidora, en la qual les dones s'instal·len més bé, i que el medi obert demana un desplegament més important de l'actitud limitadora, a la qual els homes són més propensos.

6.5.5. Gènere i problemàtica sobre la qual intervenen els educadors

Quasi el 90% dels homes treballen amb persones que tenen dificultats originades per causes psico-socials.

En canvi, la problemàtica sobre la qual treballen les dones està més repartida: el 50% es dedica a la mateixa problemàtica que una gran part dels seus companys masculins, però n'hi ha un 30% que treballa amb disminuïts psíquics.

6.5.6. Formació reglada i procés formatiu

Hi ha dues tendències molt definides: els alumnes amb una formació d'origen d'EGB opten per acabar formalment el procés formatiu, mentre que els alumnes amb una formació universitària tenen tendència a interrompre aquest procés.

Podem interpretar aquestes dades -de la mateixa manera que ho fèiem en considerar la relació entre edat i procés formatiu- en el sentit que els professionals amb un nivell acadèmic més baix senten amb més intensitat la necessitat d'aprofitar una oferta formativa com la de l'Escola.

Els alumnes amb una formació d'origen de FP i BUP queden més equitativament repartits, i al mateix temps formen el grup més important amb el procés formatiu acabat.

	EGB	Formació Professional	BUP COU	Formació universit.	Altres	
Procés formatiu formalment acabat	26 66.7%	13 44.8%	30 56.6%	6 42.9%	1 50%	76
Procés formatiu acabat	6 15.4%	8 27.6%	9 17%	3 21.4%	0	26
Procés formatiu interromput	7 17.9%	8 27.6%	14 26.4%	5 35.7%	1 50%	35
	39	29	53	14	2	137

6.5.7. Deixar el camp professional i procés formatiu

Òbviament, hi ha una relació estreta entre el fet que els alumnes hagin acabat formalment el procés formatiu i que hagin continuat després treballant com a educadors.

I també es dona la relació inversa, això és, entre els que han abandonat la professió i els que han interromput el procés formatiu: del 10% d'alumnes

que han interromput el procés formatiu, el 20% han deixat també el camp professional.

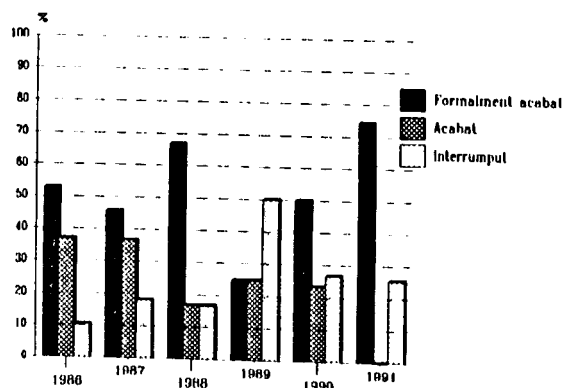
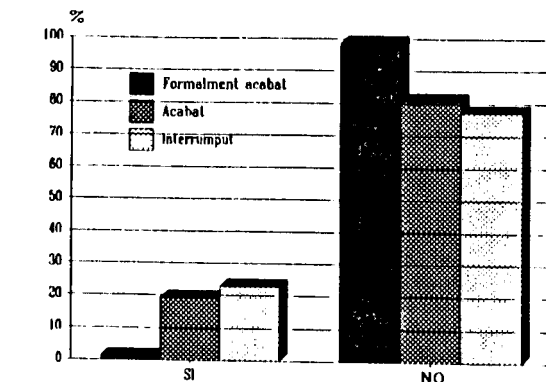
6.6. Relacions a partir del grup d'alumnes-promoció

Els diversos grups d'alumnes han començat el procés formatiu en diferents moments de la trajectòria seguida per l'Escola. Per això ens ha semblat útil relacionar diferents variables amb el grup promoció, que és el que s'ha trobat amb les circumstàncies canviants.

6.6.1. Promoció i procés formatiu

Pel que fa al procés formatiu, destaca la sisena promoció, pel volum d'alumnes que han acabat formalment el procés. Pot fer-ho comprendre la pressió exercida sobre aquest grup pel fet de ser l'última promoció de l'Escola, cosa que li permetia rebre un suport acadèmic més gran.

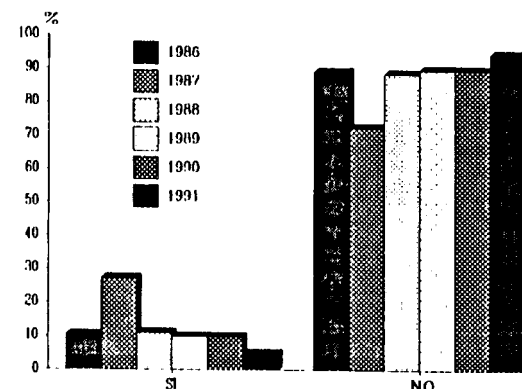
Respecte als processos interromputs, destaca clarament sobre les altres promocions la quarta. Aquesta promoció va començar la formació amb la nova estructura modular (que era molt incipient) i en el moment del conflicte sobre la continuïtat o no de l'Escola. També ressalta el baix percentatge de processos interromputs durant la primera promoció.

6.6.2. Promoció i deixar el camp professional

El volum més important d'alumnes que han abandonat el camp professional el dona la segona promoció.

Les altres promocions es mantenen, tanmateix, en un nivell semblant. Hi ha una certa disminució en l'última promoció, però s'ha de tenir en compte que és normal que no hi hagi hagut abandons del camp professional en el moment en què encara s'estava fent la formació.

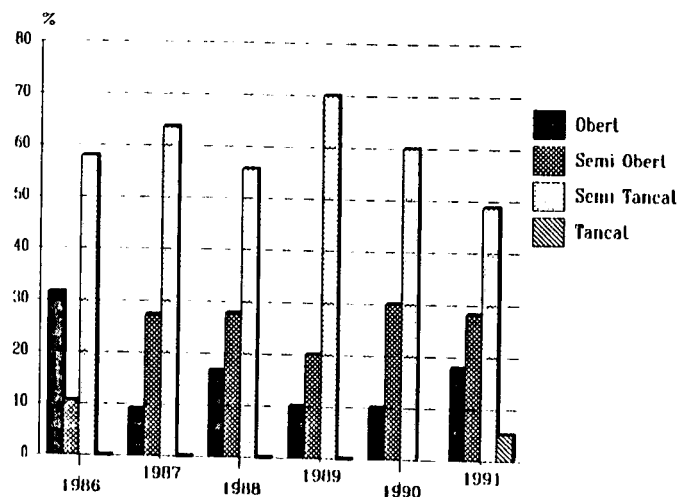
La promoció que presenta el percentatge més elevat d'interrupcions del procés formatiu no és pas aquella en la qual es troben més abandons de la professió

6.6.3. Promoció i medi professional

Es dona una dominant de treball en medi semitancat en totes les promocions i en una proporció més elevada en la quarta promoció. A partir d'ella hi ha un decreixement important, alhora que s'observa un lleuger creixement, amb tendència a l'estabilització, pel que fa al medi semiobert.

El medi professional que té menys alumnes -a banda del tancat, que és insignificant- és el semiobert, exceptuant la primera promoció, en què és el segon en importància. Aquest medi es manté gairebé en la mateixa proporció en la segona i tercera promocions, encara que en la quarta i la cinquena s'observa un lleuger creixement, amb tendència a l'estabilització en le:

promocions cinquena i sisena. El medi obert també es manté entre un 10% i un 20% en totes les promocions, llevat de la primera.

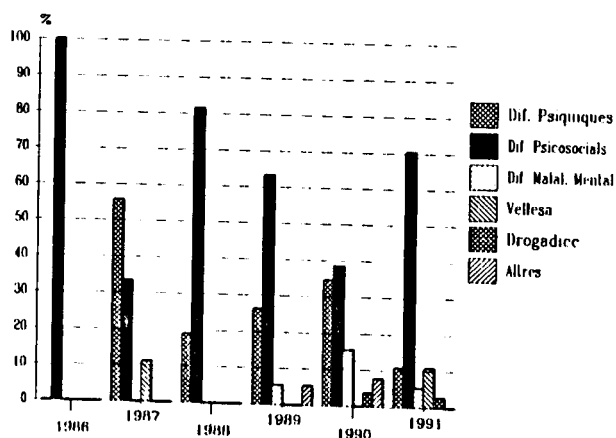

afrontar les dificultats que presenta, però també perquè els nous medis de treball s'hi dirigien.

En canvi, en la segona promoció és preponderant sobre les altres problemàtiques la de les disminucions psíquiques.

6.6.4. Promoció i problemàtica sobre la qual intervenen els educadors

En les promocions primera, tercera, quarta i sisena es manifesta la preferència dels alumnes de l'Escola per treballar sobre la problemàtica presentada per persones amb dificultats psicosocials. Aquesta preponderància és total (100%) en la primera promoció. Els educadors que triaven aquest camp segurament estaven molt atents a una oferta formativa perquè tenien necessitat de formació per poder

7

L'EQUIP HUMÀ

7.1. Els grups impulsors	91
7.1.1. La Junta Rectora de l'Associació	
7.1.2. L'Equip promotor de la formació	
7.2. Els diferents Equips de formació	91
7.2.1. L'Equip de Formació del Curs 1986-87	
7.2.2. L'Equip de Formació del Curs 1987-88	
7.2.3. L'Equip de Formació del Curs 1988-89	
7.2.4. L'Equip de Formació del Curs 1989-90	
7.2.5. L'Equip de Formació del Curs 1990-91	
7.2.6. L'Equip de Formació del Curs 1991-92	
7.2.7. L'Equip de Formació del Curs 1992-93	
7.2.8. L'Equip de Formació del Curs 1993-94	
7.3 Els diferents Equips de Permanents	93
7.3.1. L'Equip de Permanents del Curs 1986-87	
7.3.2. L'Equip de Permanents del Curs 1987-88	
7.3.3. L'Equip de Permanents del Curs 1988-89	
7.3.4. L'Equip de Permanents del Curs 1989-90	
7.3.5. L'Equip de Permanents del Curs 1990-91	
7.3.6. L'Equip de Permanents del Curs 1991-92	
7.3.7. L'Equip de Permanents del Curs 1992-93	
7.3.8. L'Equip de Permanents del Curs 1993-94	
7.4. Els professors	96
7.5. Els col·laboradors	97

7. L'EQUIP HUMÀ

7.1. Els grups impulsors

Veuríem com a grups impulsors aquells que varen permetre l'existència legal de l'Escola i el que va construir el Projecte inicial.

7.1.1. La Junta Rectora provisional de l'Associació

Els aspectes referents a aquesta Junta han quedat ressenyats en l'apartat 4.1.1.

7.1.2. L'equip impulsor de la formació

Va correspondre a aquest equip la redacció del Projecte Formatiu de l'Escola i la creació de l'estructura per realitzar-lo. El componien:

Francesc Carbonell
Marià Casadevall
Teresa Castanys
Carme Jornet
Joaquim Jubert

Alfons Martinell
Amadeu Mora
Manel Palahí
Francesc Rodríguez
Joana Sureda

7.2. Els diferents equips de formació

L'equip de formació va ser fins a la dissolució de l'Associació l'òrgan institucional que discutia i decidia sobre tots els aspectes relacionats amb la vida de l'Escola. Ho feia per delegació de la Junta Directiva de l'Associació. Va estar compost sempre pels directius de l'Escola, pels tutors dels diferents grups d'alumnes i per aquells professors més interessats en el funcionament de l'Escola.

7.2.1. L'equip de formació del curs 1986-87

Cesca Ballart
Marià Casadevall
Teresa Castanys

Alfons Martinell
Amadeu Mora
Manel Palahí

Rosa Cuyàs
Carme Jornet

Francesc Pujol
Francesc Rodríguez

7.2.2. L'equip de formació del curs 1987-88

Cesca Ballart
Marià Casadevall
Teresa Castanys
Carme Jornet
Antoni Julià

Alfons Martinell
Amadeu Mora
Manel Palahí
Francesc Pujol
Francesc Rodríguez

7.2.3. L'equip de formació del curs 1988-89

Cesca Ballart
Marià Casadevall
Teresa Castanys
Carme Jornet

Antoni Julià
Alfons Martinell
Amadeu Mora
Manel Palahí
Francesc Pujol

7.2.4. L'equip de formació del curs 1989-90

Cesca Ballart
Marià Casadevall
Teresa Castanys
Carme Jornet

Antoni Julià
Alfons Martinell
Amadeu Mora
Manel Palahí
Francesc Pujol

7.2.5. L'equip de formació del curs 1990-91

Cesca Ballart
Marià Casadevall
Teresa Castanys
Carme Gelpi

Carme Jornet
Antoni Julià
Alfons Martinell
Amadeu Mora
Manel Palahí

7.2.6. L'equip de formació del curs 1991-92

Durant aquest curs s'incorporen a l'equip de formació tres alumnes que han acabat formalment el procés formatiu -Anna Etcheverry, Ester Ferrero i Núria Langa-, que també assumeixen tasques formatives.

Cesca Ballart
Marià Casadevall
Teresa Castanys
Anna Etcheverry
Ester Ferrero (segon i tercer trimestre)
Carme Gelpi (primer trimestre)
Carme Jornet

Antoni Julià
Núria Langa (segon i tercer trimestre)
Alfons Martinell
Imma Masip (segon i tercer trimestre)
Amadeu Mora
Manel Palahí
Antoni Vilà (segon i tercer trimestre)

7.2.7. L'equip de formació del curs 1992-93

Cesca Ballart
Marià Casadevall
Teresa Castanys
Anna Etcheverry
Ester Ferrero
Carme Jornet

Antoni Julià
Núria Langa
Imma Masip
Alfons Martinell
Manel Mesquita
Amadeu Mora
Antoni Vilà

7.2.8. L'equip de formació del curs 1993-94

Cesca Ballart
Marià Casadevall
Teresa Castanys
Anna Etcheverry
Ester Ferrero
Carme Jornet

Antoni Julià
Núria Langa
Alfons Martinell
Imma Masip
Manel Mesquita
Amadeu Mora
Antoni Vilà

7.3. Els diferents equips de permanents

L'equip de permanents està compost per les persones més directament vinculades a la gestió formativa i a la gestió econòmico-administrativa.

Aquest equip es va fent complex a mesura que s'incrementen els grups d'alumnes, i pren més autonomia respecte de l'equip de formació, que en un primer temps -a causa de la petitesa de l'equip de permanents- seguia molt de prop el desenvolupament de les activitats acadèmiques i de gestió. És l'equip que porta el dia a dia de la formació.

7.3.1. L'equip de permanents del curs 1986-87

Cesca Ballart, secretària-administrativa
Alfons Martinell, director de l'Escola i tutor del primer curs.

7.3.2. L'equip de permanents del curs 1987-88

Cesca Ballart, secretària-administrativa
Antoni Julià, tutor del primer curs
Alfons Martinell, director de l'Escola i tutor del segon curs

7.3.3. L'equip de permanents del curs 1988-89

Cesca Ballart, secretària-administrativa
Teresa Castanys, tutora del segon curs
Antoni Julià, tutor del primer curs
Alfons Martinell, director de l'Escola i tutor del tercer curs.

7.3.4. L'equip de permanents del curs 1989-90

Cesca Ballart, secretària-administrativa
Teresa Castanys, tutora del segon curs
Antoni Julià, tutor del primer curs de Mòduls
Alfons Martinell, director de l'Escola i tutor del tercer curs

7.3.5. L'equip de permanents del curs 1990-91

Cesca Ballart, secretària-administrativa
Teresa Castanys, tutora del segon curs de Mòduls

Carme Gelpí, coordinadora de l'Escola i tutora del primer curs de Mòduls
Antoni Julià, tutor del tercer curs.

7.3.6. L'equip de permanents del curs 1991-92

Cesca Ballart, secretària-administrativa
Teresa Castanys, cotutora del tercer curs de Mòduls
Anna Etcheverry, tutora del primer curs de Mòduls
Carme Gelpí, coordinadora de l'Escola i tutora del segon curs de Mòduls (primer trimestre)
Carme Jornet, cotutora del tercer curs de Mòduls
Antoni Julià, tutor del segon curs de Mòduls (segon i tercer trimestre)
A partir del segon trimestre la coordinació de l'Escola es va portar col·legiadament entre tots els components de l'Equip de Permanents.

7.3.7. L'equip de permanents del curs 1992-93

Cesca Ballart, secretària-administrativa
Teresa Castanys, tutora del tercer curs de Mòduls
Anna Etcheverry, tutora del segon curs de Mòduls
Manel Mesquita, cap del departament de Formació de SERGI

En aquest curs ja havia estat aprovada la diplomatura en Educació Social i les tres Universitats de Barcelona i la de Lleida ja l'havien implantat. Se'n preveu la implantació a Girona. Es pren la decisió de no acceptar alumnes nous a l'Escola, amb la perspectiva de finalitzar el projecte el curs 93-94. Per aquesta raó no es cobreix la plaça de coordinador i es continua amb una coordinació col·legiada.

7.3.8. L'equip de permanents del curs 1993-94

Cesca Ballart, secretària-administrativa
Antoni Julià, tutor del tercer i últim curs de Mòduls i comissionat de l'Equip de Formació per a la finalització del Projecte.
Manel Mesquita, director de la Fundació SERGI.

7.4. Els professors

Entenem per professors tots aquells professionals de diferents disciplines que han desenvolupat una activitat formativa de manera continuada. Generalment cada un d'ells ha assumit una assignatura o un mòdul en les diferents organitzacions temàtiques.

BOVER i BUSQUETS, Xon	Mestra
CAMPOS i GÁLVEZ, Ricard	Ceramista
CANIMAS i BRUGUÉ, Joan	Pedagog
CASADEVALL i PAREROLS, Marià	Assistent social
CASTANYS i JARQUE, Teresa	Educadora especialitzada
CUYÀS i SOL, Rosa	Psiquiatra
DOMÈNECH i POU, M. Àngels	Pedagoga
DOMINGO i MANERA, Maria	Pedagoga
ETCHEVERRY i TORRES, Anna	Educadora especialitzada
FÀBREGA i PAIRÓ, Teia	Educadora especialitzada
FERRERO i BOSCH, Esther	Educadora especialitzada
FONTS i MATUTE, Buenaventura	Economista
GALLEMÍ i MIRACLE, Dolors	Fisioterapeuta
GARRIGA i JIMÉNEZ, Dolors	Educadora especialitzada
GELPÍ i CASTELLA, Carme	Educadora especialitzada
GONZÁLEZ i BUCH, Enric	Psicòleg
JORNET i GUINART, Carme	Educadora especialitzada
JULIÀ i BOSCH, Antoni	Educador especialitzat
LANGA i ESTADELLA, Núria	Educadora especialitzada
LÁZARO i APARICIO, Araceli	Pedagoga
LÓPEZ i VEGAS, Dolors	Tècnic Administració local
LLAUDER i PEREJOAN, Josep	Animador socio-cultural
MARQUÈS i SUREDA, Salomó	Pedagog
MARTINELL i SEMPERE, Alfons	Educador especialitzat
MARTÍNEZ i BALCELLS, Maria	Assistent social
MASFERRER i MASCORT, Martí	Advocat
MASIP i AMORÓS, Imma	Psiquiatra
MATEO i POL, Josep	Psicòleg
MORA i DURAN, Amadeu	Assistent social
MORERA i JORDAN, Concepció	Metgessa
PALAHÍ i FABREGAS, Manel	Psicòleg
PALET i MARTÍ, Joan	Psiquiatre
PASCUAL i ESPINOSA, Margarida	Psicòloga

PERICH i PERRAMON, Mercè
PUJOL i BOIRA, Francesc
REBOLLO i IZQUIERDO, Oscar
RODRIGUEZ i BURCH, Francesc
SALA i GOMEZ, Eugènia
SERRA i DORCA, Glòria
SUREDA i COROMINAS, Dolors
TURRO i COROMINAS, Jordi
VILA i MANCEBO, Antoni
VILA i PLANTALECH, Angels

Assistent social
Educador especialitzat
Sociòleg
Mestre
Pedagoga
Psicòloga
Fisioterapeuta
Metge
Advocat
Psicòloga

7.5. Els col.laboradors

Entenem per col.laboradors tots aquells professionals de diverses disciplines que han fet una aportació puntual i de curta durada en alguna activitat formativa.

ALEGRET i HERNANDEZ, Joana	Psiquiatra
ARAGO i MASO, Narcís Jordi	Periodista
AYATS i PLANAGUMA, Roser	Assistent social
BADOSA i SALA, Narcís	Educador especialitzat
BESALU i COSTA, Xavier	Pedagog
BONAL i CARBONELL, Raimon	Sociòleg
CARBO i CAÑIGUERAL, Xavier	Gestor
CLUPES i HORTA, Jaume	Educador especialitzat
CUNILLERA i FORNS, Carme	Psicòloga
DE DELAS i UGARTE, Josep	Enginyer telecomunicacions
DE LA ROSA i CASADO, Josep	Educador especialitzat
DURAN i OLLER, Pep	Educador especialitzat
DURAN i HERRERA, Teresa	Educadora especialitzada
FLORES i MARTINEZ, M. Paz	Psiquiatra
FREIXA i SERRA, Josep	Psicòleg
GALLARDO i CAPARRÓS, Miquel	Educador especialitzat
GELI i FABREGA, Marina	Metgessa
LLINES, Ramon	Educador especialitzat
LOREN i LERIN, Mercè	Pedagoga
MADRENYS i BRUNET, Pere	Mestre
MARES i VERGES, Eduard	Educació física
PEREZ i RAMIREZ, Isabel	Mestra

QUADRADA i DAMONT, Núria
ROSELLO i PRIETO, Andreu
SALA i BARTRINA, Joan
SAMBOLA i BUGUÑÀ, Alegria
SEBASTIÀ i SABATER, Josep Manel
TERRICABRAS i NOGUERAS, Josep M.
TURRÓ i CABRATOSA, Joan
VELASCO i GELADA, Josep Lluís
VIDAL i GINJAUME, Xavier
ZAPATA i CALERO, Emili

Mestra
Psicòleg
Psicòleg
Psicòloga
Educador especialitzat
Filòsof
Metge
Psicòleg
Psicòleg
Educador especialitzat

8

RELACIONS EXTERIORS

8. RELACIONS EXTERIORS

L'Escola d'Educadors Especialitzats de Girona en els seus objectius fundacionals considera imprescindible la projecció exterior. Aquesta consideració es fonamenta en la vocació d'incorporar-se al moviment social de reivindicació del reconeixement de la professió i en la necessitat d'un intercanvi amb altres realitats europees on la figura de l'educador especialitzat està més consolidada. Per aquesta raó es dediquen molts esforços a mantenir un nivell de relacions i contactes que evitin que la iniciativa es converteixi en una experiència aïllada i provinciana, i per això es realitzen les següents accions:

8.1. Intent de creació del Consell Consultiu de representació social

D'acord amb els primers contactes amb el CREAL i l'Escola d'Educadors del CEMEA de Montpeller, s'intenta aplicar el funcionament de molts centres formatius de França, amb la creació d'un estament consultiu i participatiu compost per les institucions i entitats que contracten educadors. Aquest estament, recollit a l'organigrama inicial, es va reunir dues vegades, amb molt poca assistència i compromís. Sembla que el model no s'adapta a la realitat del nostre país, on de vegades es viu la formació com un cert perill per a la vida dels centres, i provoca reivindicacions i demandes laborals.

A partir dels dos primers cursos s'abandona aquesta opció per la via de la no convocatòria. En aquesta decisió, també hi influeix la situació organitzativa i econòmica de l'Escola, la qual no pot mantenir una estructura permanent sòlida i dóna prioritat a l'acció formativa.

8.2. Participació en la Coordinadora estatal d'Escoles d'educadors especialitzats

La creació de la Coordinadora Estatal d'Escoles és el resultat d'uns contactes que diferents escoles de l'Estat van començar a mantenir a partir de 1982. La constitució com a coordinadora es fa paral·lelament al moviment associatiu professional, i té lloc l'any 1986.

L'Escola de Girona participa activament en tot el procés fins a la publicació en el BOE de la nova diplomatura. Formen part d'aquesta coordinadora les

escoles de Barcelona (Flor de Maig), Pamplona, Galícia, Bilbao, Madrid i Girona.

La seva acció es concreta en els següents aspectes:

- Organitzar el Primer Congrés Estatal de l'Educador Especialitzat (1987).
- Mantenir una relació estable i permanent amb el moviment associatiu professional.
- Establir contactes i entrevistar-se amb els responsables de l'administració educativa i universitària a nivell estatal.
- Participar en l'elaboració del document base presentat des del Ministeri de Justícia al Consell d'Universitats.
- Mantenir contactes a nivell internacional per informar de la situació de la formació a l'Estat espanyol.

L'Escola de Girona participa amb intensitat en totes aquestes iniciatives i manté una actitud d'acord amb els seus objectius d'aconseguir uns estudis universitaris.

8.3. Participació en la Coordinadora Estatal d'Associacions i Escoles d'Educadors Especialitzats

Aquest organisme es crea conformement als objectius de la Coordinadora d'Escoles, i és la plataforma per presentar-se unitàriament davant dels organismes públics. Representa un esforç per superar diferències i posicionaments entre els professionals i els centres de formació.

Les accions que realitza estan en consonància amb la Coordinadora d'Escoles en tots els seus aspectes, en l'intent comú d'aconseguir un reconeixement de la professió a tots els nivells.

També deixa de funcionar des del moment de l'aprovació dels estudis universitaris com a últim esglaió d'un procés llarg i complex.

8.4. Relacions amb l'AIEJI

Des de la seva fundació, l'Escola manté una relació estable i fluida amb l'AIEJI, concretada en una informació del nostre projecte i de la situació de la formació al nostre país.

L'any 1991 aquesta relació es consolida amb l'entrada formal de l'Escola com a membre de dret en l'Associació Internacional.

Les relacions amb l'AIEJI són molt variades: des de la participació en grups de treball fins als contactes amb la presidència, que visita l'Escola l'any 1988.

8.5. Membre fundador del Comitè Europeu de Centres de Formació d'Educadors Especialitzats

L'Escola de Girona participa de manera activa, amb la presentació d'una comunicació sobre la formació dels Educadors Especialitzats a Espanya, en el Congrés Europeu de Centres de Formació realitzat a Estrasburg l'any 1989.

En aquest Congrés es constitueix el Comitè Europeu de Centres de Formació d'Educadors Especialitzats, del qual l'Escola forma part, i el seu representant és escollit membre del «bureau» o secretariat.

Les relacions amb aquest organisme no es poden mantenir, tanmateix, amb la intensitat desitjada, per manca de recursos econòmics per als desplaçaments del seu representant. Aquest fet provoca que a l'Assemblea de 1990 s'abandoni el càrrec.

8.6. Contactes amb altres Centres de Formació europeus

8.6.1. Relacions amb Centres de Formació europeus

Aquests contactes s'han establert a partir dels diferents encontres realitzats en congressos, sessions d'estudi i formació, etc. en què els professionals de l'Escola han participat, tant en la seva vida professional anterior com durant la realització de les activitats formatives de l'Escola. Són contactes que no estan articulats els uns amb els altres.

- * Institut Régional de Formation aux Carrières Educatives et Sociales.
Avenue du Gral. Decroute
F-31081-TOULOUSE
- * CEMEA-Carnon. Formation d'Educateurs
195, Avenue Grassion Gibrand
F-34280-LA GRAND MOTTE

- * Institut Régional du Languedoc-Roussillon
F-34000-MONTPELLIER
- * Institut Régional du Travail Social
2, Avenue du Bois-Labbé
F-35016-RENNES
- * Scuola di Formazione per Educatori Professionali (FIRAS)
Via Cottolengo, 22
I-10152-TORINO

- * École d'Educateurs Spécialisés
3, rue Sedillot
F-67065-STRASBOURG
- * Centre de Formation d'Educateurs
42, rue de Fosse aux Raines
B-4020-LIEGE
- * Kinderschutz Zentrum
Spicherstrasse, 55
D-5000-KÖLN

8.6.2. Xarxa entorn de les «Pràctiques formatives-Pràctiques professionals»

És una xarxa que neix a partir d'un encontre de diversos formadors en el Congrés Europeu de Centres de Formació d'Educadors Especialitzats esmentat més amunt i articulat per l'École d'Educateurs Spécialisés de Saint Etienne, que posteriorment es va convertir en l'Institut Professionnel du Travail Social de Saint Etienne.

La preocupació bàsica d'aquesta xarxa és el treball d'intercanvi per comprendre i millorar la manera com la pràctica professional ha d'estar articulada en la pràctica formativa. Algunes de les escoles vinculades amb aquesta xarxa formen educadors en exercici. Aquest és el cas de la de Girona, per la qual cosa la participació en la xarxa ens va donar orientacions importants que vàrem adaptar, com s'ha vist en l'apartat sobre l'ordenació formativa.

Relació de les diferents escoles de la Xarxa «Pràctiques formatives-Pràctiques professionals»

- * Institut Professionnel du Travail Social
14 bis, rue de Roubaix
F-42000-SAINT ETIENNE
- * École d'Educateurs Spécialisés
22, rue Halevy
F-59000-LILLE
- * École d'Educateurs Spécialisés de Fribourg
Route du Château d'Affry
CH-1762-GIVISIEZ
- * École d'Études Sociales et Pédagogiques
19, chemin de Montolieu
CH-1000-LAUSANNE

9

ANNEXOS

ANNEX 1

**9.1. CONVENI FUNDACIÓ SER.GI / ASSOCIACIÓ ESCOLA
D'EDUCADORS ESPECIALITZATS DE L'1 DE JULIOL DEL 1990**

Girona , 1 de juliol de mil nou-cents noranta.

Es reuneixen els senyors JOSEP RIBERA I FRONTERA i MARIA CASA
DEVALL I PARAROLS.

EL primer actua en nom i representació de la Fundació SERVEI
GIRONÍ DE PEDAGOGIA SOCIAL (en endavant SERGI) de la qual és
PRESIDENT.

El segon ho fa en nom i representació de l'Associació ESCOLA
D'EDUCADORS ESPECIALITZATS DE LES COMARQUES GIRONINES (en en-
davant E.E.E.) de la qual és PRESIDENT.

Tots dos , que es reconeixen facultats suficients per actuar
amb el caràcter amb que ho fan i per obligar les entitats per
ells representades , decideixen de formalitzar el present.

C O N V E N I

Atès que :

Tant des dels mateixos inicis de SERGI com quan encara era
una associació (Les Tremoledes , Jornades sobre Marginació So -
cial , etc.) ; i també a l'abril del 1986 quan es promou la --
creació de l'Associació EEE ; i en els darrers anys en els que
ha vetllat pel seu bon funcionament , la preocupació per l'edu-
cador especialitzat i la seva formació va ser un dels objectius
més reivindicats i identificatoris de SERGI.

Fins i tot el projecte de l'Associació EEE va ser tant el a
borat i assumit per SERGI , (especialment durant els anys 1984

i 1985 en els quals la junta de SERGI, amb la col·laboració d'altres professionals, aconseguí fer realitat l'Escola) - que no és casualitat la coincidència de les mateixes persones en els organismes rectors d'ambdues entitats.

Si l'any 1986 es decideix la creació de l'Associació - EEE els motius bàsics foren que : a/ SERGI era encara una Associació i no una Fundació com en l'actualitat ; i b/ SERGI es dedicava de manera gairebé exclusiva a les toxicomanies i no - existien encara departaments constituïts amb funcions més pròpies del seu nom (pedagogia social, desenvolupament humà, -- formació i recerca en treball social).

Es fa imprescindible tant pel criteri d'un millor servei (l'objectiu fonamental i prioritari d'ambdues institucions és el que convé a l'usuari, al destinatari dels nostres serveis) com per l'actitud de les administracions públiques d'agrupar-se en projectes compactes, pluridisciplinats, que es facin indispensables pel fet de prestar uns serveis socials indiscutibles, i, fins a un cert punt, insubstituïbles per -- l'administració pública.

Per tant :

Ambdues entitats han pres l'acord d'estreñer encara més - els lligams que sempre hi ha hagut, acceptant el compromís de compliment de les següents

C L A U S U L E S

Primera : L'Escola d'Educadors Especialitzats de les Comarques Gironines, s'integrarà a la Fundació SERGI dins el Departament de Treball Social que es crearà, constituïnt el nucli bàsic de les activitats de formació d'aquest Departament, abans del dia primer d'agost de 1990.

Segona : El President de l'Associació EEE es compromet a convocar una Assemblea Extraordinària de socis abans de la data precedent, amb l'inclusió d'aquests dos punts dins de l'Ordre del Dia :

- Proposta d'integració de l'EEE a la Fundació SERGI en els termes de la clàusula primera.
- Proposta de dissolució de l'Associació i obertura d'un període de liquidació d'un any.

Tercera : El President de la Fundació SERGI es compromet a proposar al Patronat de la Fundació, també abans del primer -- d'agost :

- La creació del departament de Treball Social, en els termes i amb els objectius que es precisen en el document adjunt, en el qual s'adjunta programa i responsabilitats de l'esmentat Departament.
- La integració de l'Escola d'Educadors Especialitzats a la Fundació, a través d'aquest nou Departament, en els termes de la clàusula primera.

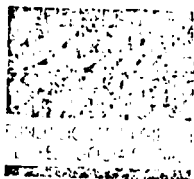
Quarta : A partir de la signatura d'aquest conveni s'iniciarà un procés d'informació en les dues institucions a nivell intern (professionals, alumnes...). L'informació externa (institucional, premsa...) la coordinarà la Comissió Executiva de la Fundació, a partir del primer de setembre d'enguany.

Quinta : La Fundació SERGI no disposa de rendes prou significatives del seu capital fundacional o d'altres bens propis com per garantir, ara per ara, la contractació laboral del personal necessari per a dur a bon fi els objectius de cadascun dels seus Departaments. Malgrat això, pren el ferm compromís d'esmerçar tots els seus esforços en la recerca dels recursos necessaris - que permetin el finançament no solament de la integritat dels actuals serveis de l'Associació EEE, sinó també el desenvolupament futur dels objectius expressats en els seus Estatuts, que la Fundació fa seus.

I per a constància d'ambdues parts signants del present conveni que es vol mantenir dins d'una estricta relació de bona fe i en tesa cordial, el signen per duplicat en la data i lloc indicats al començament.

Josep Ribera i Frontera
President de SERGI

Marià Casadevall i Pararols
President de l'A.EEE.

ANNEX 2

9.2. ACTA DE L'ASSEMBLEA GENERAL EXTRAORDINÀRI DE L'ASSOCIACIÓ ESCOLA D'EDUCADORS ESPECIALITZATS DE LES COMARQUES GIRONINES. CENTRE DE FORMACIÓ I RECERCA EN TREBALL SOCIAL. 10 DE JULIOL DEL 1990

ACTA DE L'ASSEMBLEA GENERAL EXTRAORDINARIA DE L'ASSOCIACIÓ ESCOLA D'EDUCADORS ESPECIALITZATS DE LES COMARQUES GIRONINES. CENTRE DE FORMACIÓ I RECERCA EN TREBALL SOCIAL.

Assistents: Marià Casadevall, President; Alfons Martinell, Secretari; Joana Sureda, Tresorera i els vocals: Francesc Carbonell, Teresa Castanys, Carme Jornet, Amadeu Mora i Josep Ribera.

A la seu de l'Associació Escola d'Educadors Especialitzats de les Comarques Gironines. Centre de Formació i Recerca en Treball Social, carrer Baldiri Reixach, 50 de Girona, es reuneixen en primera convocatòria a les 18 hores del dia deu de juliol de mil nou-cents noranta, en sessió general extraordinària les persones relacionades anteriorment, per a tractar el següent ordre del dia:

1. Situació actual de l'Associació.
2. Proposta d'integració de l'Escola d'Educadors Especialitzats a la Fundació SER.GI.
3. Proposta de liquidació econòmica i dissolució de l'Associació.

1. Situació actual de l'Associació

En primer lloc el President de l'Associació exposa als assistents que després de més de quatre anys d'existència, s'han assolit bona part dels objectius proposats a l'article 3 dels Estatuts, com ho acredita el que durant aquests anys hagin sortit dues promocions d'alumnes de l'Escola, n'hi hagin dues funcionant i hi ha moltes sol·licituds d'inscripció pel curs vinent.

Aquestes dades ens permet afirmar que l'activitat està consolidada acadèmicament i que hi ha demanda suficient mentre els organismes pertinents no decideixin instaurar uns estudis oficials pels Educadors Especialitzats.

2. Proposta d'integració de l'Escola d'Educadors Especialitzats a la Fundació SER.GI.

A continuació el President exposa que tant des dels mateixos inicis de SER.GI com quan encara era una Associació (Les Tremoledes, Jornades sobre Marginació Social, etc.); també a l'abril de 1986 quan es promou la creació de l'Associació Escola d'Educadors Especialitzats; i en els darrers anys en els que ha vetllat pel seu bon funcionament, la preocupació per l'Educador Especialitzat i la seva formació va ser un dels objectius més reivindicats i identificatoris de SER.GI.

També exposa que fins i tot el projecte de l'Associació Escola d'Educadors Especialitzats va ser elaborat i assumit per SER.GI, especialment durant els anys 1984 i 1985 en els quals la Junta de SER.GI, amb la col·laboració d'altres professionals, aconsegueix fer realitat l'Escola.

Explica que si l'any 1986 es decideix la creació de l'Associació Escola d'Educadors Especialitzats els motius bàsics foren que:

- a) SER.GI era encara una Associació i no una Fundació com en l'actualitat; i
- b) SER.GI es dedicava de manera gairebé exclusiva a les toxicomanies i no existien encara departaments constituïts més pròxims al seu nom de la Pedagogia Social.

Considera que es fa imprescindible tant pel criteri d'un millor servei, com per l'actitud de les administracions públiques d'agrupar-se en projectes compactes, pluridisciplinars, que es facin indispensables pel fet de prestar uns serveis socials indiscutibles, i -fins a un cert punt- insubstituïbles per l'administració pública.

Per totes aquestes consideracions, es va signar el passat 1 de juliol de 1990 amb la Fundació SER.GI un conveni per tal que, si l'Assemblea Extraordinària el ratifica, l'Escola d'Educadors Especialitzats s'integri com una activitat de la Fundació SER.GI, dins del Departament de Treball Social que es crearà, constituint-ne el nucli bàsic de les activitats de formació d'aquest departament.

Es discuteix àmpliament el contingut del conveni i, als efectes del que estableix la clàusula segona, s'acorda per unanimitat la integració de l'Escola d'Educadors Especialitzats de les Comarques Gironines. Centre de Formació i Recerca en Treball Social a la Fundació Servei Gironí de Pedagogia Social (SER.GI), en els termes establerts en l'esmentat conveni d'u de juliol de 1990; així mateix, s'acorda procedir a la liquidació i dissolució de l'entitat, seguint el que estableix l'article 31 dels Estatuts de l'Associació.

3. Proposta de liquidació econòmica i dissolució de l'Associació.

Conseqüents amb el que s'ha acordat al punt anterior, el tesorero de l'Associació presenta l'estat de comptes que ofereix el resultat següent:

INGRESSOS

. Saldo a 30.6.89 50.921.-

1.- Ingrés Matricúles

. Medi Obert 55.000.-
. 1r. Curs 785.500.-
. 2n. Curs 1.149.000.-
. 3r. Curs 444.000.-
. Curs 88/89 15.000.- 2.448.500.-

2.- Subvencions

. Subvenció Generalitat 500.000.-
. Subvenció Generalitat B.S. 200.000.-
. Subvenció Fund.Serv.Cult.Popular 600.000.-
. Subvenció Diputació 100.000.-
. Subvenció La Caixa 500.000.- 1.900.000.-

3.- Interessos comptes 68.-

TOTAL ENTRADES 4.399.489.-
=====

PAGAMENTS

1.- Personal

. Docència 893.250.-
. Direcció 135.000.-
. Tutories 1.774.526.-
. Cap d'Estudis 309.709.-
. Secretaria 1.084.746.- 4.197.231.-

2.- Manteniment

. Consums 91.823.-
. Reprografia 99.928.-
. Material oficina 69.082.-
. Material pedagògic 252.254.-
. Rel.i representació 37.985.-
. Casa Colònies 183.500.-
. Varis 168.525.- 903.097.-

3.- Interessos Comptes

. Interessos 315.038.-
. Quotes préstec C.B. 146.106.-
. Disp.pòl. Crèdit Curs 88/89..... 1.541.296.- 2.002.440.-

TOTAL PAGAMENTS 7.102.768.-

PAGAMENTS PENDENTS

- Personal cursos anteriors 3.511.791.-
- Préstec SERGI 200.000.-

TOTAL PAGAMENTS I PENDENT 10.814.559.-
=====

TOTAL INGRESSOS 4.399.489.-
 TOTAL PAGAMENTS 10.814.559.-

Saldo def. a 30.6.90 -6.415.070.-
 =====

JUSTIFICACIÓ DEL SALDO

- Utilització pol.crèdit 1.519.529.-
 - Préstec Caixa Barna 497.500.-
 - Préstec SERGI/90 500.000.-
 - Préstec SERGI/90 186.250.-
 - Préstec SERGI/87 200.000.-
 - Personal cursos 86/87,87/88,88/89,89/90 3.511.791.-
 TOTAL SALDO DEFICITARI A 30.6.90..... -6.415.070.-
 =====

Girona , juny 1990.

Una part del dèficit està formada per la utilització d'una pòlissa de crèdit, un préstec de la Caixa de Barcelona i tres préstecs de la Fundació SER.GI, un de 1987 i dos de 1990, per un import total de 2.903.279.- PTA., del qual se'n farà càrrec, en virtut de la integració, la Fundació SER.GI.

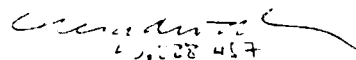
La segona part del saldo negatiu correspon a deutes de personal, referent als cursos del 86/87 al 89/90, el detall del qual és el següent:

	Curs 86/87	Curs 87/88	Curs 88/89	Curs 89-90	TOTALS
M.Casadevall	33.750				
A.Martinell	75.750	74.000	136.250	286.500.-	530.500.
T.Julia			557.500	95.146.-	728.396.
A.Mora	8.000	26.000	378.750	112.500.-	491.250.
F.Rodriguez	27.500		46.250	22.500.-	102.750.
C.Jornet	16.750	60.500	20.000		27.500.
T.Castanya	13.000	69.500	271.250	107.645.-	97.250.
M.Palahí	20.750	59.000		150.000.-	461.395.
A.Bover		2.000			229.750.
C.Morales		29.000			2.000.
Dolors,gimnàs	8.000				29.000.
R.Cuyàs	17.500				8.000.
M.Masferrer	6.000				17.500.
I.Massip		40.000	17.500		23.500.
J.Sureda	15.000	50.000	66.250	33.000.-	139.250.
P.Mateu			150.000	39.000.-	254.000.
M.D.M.D			108.000	81.000.-	189.000.
D.Garriga			83.750	72.000.-	155.750.
			25.000		25.000.
TOTAL PENDENT	242.000	410.000	1.860.500	999.291.-	3.511.791.

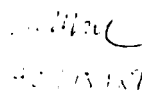
Referent aquests deutes tots els presents afectats acorden la seva condonació i proposen demanar als altres professors acreedors que prenguin la mateixa decisió. L'Assemblea per unanimitat accepta la condonació i aprova la proposta.

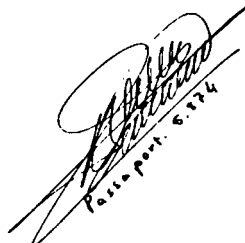
Finalment, a proposta del President i en base als motius exposats i acords presos, l'Assemblea General Extraordinària, en ús de les facultats establertes en els Articles 13, D i 31 dels seus Estatuts, acorda per unanimitat la dissolució de l'Associació "Escola d'Educadors Especialitzats de les Comarques Gironines. Centre de Formació i Recerca en Treball Social".

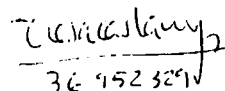
La reunió va acabar a les 20 hores. En prova de la seva conformitat signen l'acta tots els assistents.

40.128.457

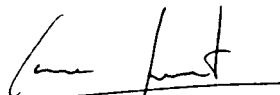

40.206.277

40.143.201

Falta port. 6.274

36.952.329

40.164.493

38.396.651

9.3. TEXT DE LA CONFERÈNCIA DE CLOENDA DE L'ESCOLA D'EDUCADORS, DEL SR. JACK PALAU, EDUCADOR ESPECIALITZAT I DIRECTOR DE L'"INSTITUT REGIONAL DU TRAVAIL SOCIAL" DE MONTPELLIER, ELS INTERCANVIS DE PROFESSIONALS I DE POLÍTQUES SOCIALS DINS DEL MARC DE LA UNIÓ EUROPEA, PRO-NUNCIADA EL DISSABTE 11 DE JUNY DEL 1994 A L'ESGLÉSIA DE SANT DOMÈNEC DE GIRONA.

PREÀMBUL.

Senyor rector de la Universitat de Girona,
Senyor president de la Fundació SER.GI,
Senyores i senyors professors,
Senyores i senyors Presidents d'Associacions,
Senyores i senyors Educadors i Treballadors Socials,
Benvolguts amics,

Per començar, voldria expressar la meva satisfacció i el meu orgull de poder estar avui aquí amb vostés, i de participar en aquest moment fort de la creativitat associativa i educativa que he tingut el plaer de poder seguir, venint diverses vegades a Girona, per treballar amb els meus companys professors.

En segon lloc, vull presentar les meves excuses per la impossibilitat de fer aquesta conferència en Català i d'haver de recórrer al Castellà per poder comunicar-me amb vostés.

Bé, abans de començar, he de manifestar, per aclarir la finalitat del meu propòsit, el triple camp de la meva implicació militant i professional: militant des de fa molt temps del sector associatiu (educació popular, associació d'educadors, associació de gestió de centres); he dirigit durant onze anys l'estructura del consell tècnic regional en el camp de la minusvalia i de la inadaptació abans d'assumir la direcció de l'Institut Regional del Treball Social a Languedoc-Rosselló (I.R.T.S.), que forma Assistents de Servei Social, Educadors i a més, mestres especialitzats i directors de centres socials.

La meva intervenció estarà organitzada de la següent manera:

-Les meves reflexions sobre la funció d'educador a través de dos eixos de lectura:

- L'educador és un tècnic.
- L'educador és un professional de l'acció social.

-Les meves reflexions sobre l'evolució, incloses les mutacions del treball social en el camp de la Unió Europea i en el context de la crisi econòmica i moral de les democràcies occidentals.

SER EDUCADOR.

1.1.-L'educador és un tècnic.

La història ens pot assenyalar la manera en que a Europa Occidental, i notablement a França, va nèixer la professió d'educador. Fins abans de la Segona Guerra Mundial, hi havia tres models que coexistien:

- El d'un personal ensenyant, encarregat de transmetre les bases informatives i culturals.
- El d'un personal mèdic i paramèdic atenent la salut de la població, i finalment,
- El d'un personal religiós que encarregat de la salut de les ànimes, va tenir en compte el patiment des cossos als hospitals, geriàtrics, orfanats.

Quan, amb la guerra, la situació de la població es va convertir en molt precària, quan es va haver d'atendre els nens amb gran dificultat, van aparèixer dos nous models:

- El del personal aducatiu poc qualificat, però ple de bona voluntat, dirigit per personalitats eminents, metges notables, però també mestres; és el model que actualment trobem als països de l'Europa de l'Est. (Romania)
- El del personal amb una qualificació màxima, educadors «especialitzats», seguint una estudis llargs (tres anys) i als que se'ls donava, per una part, una formació transdisciplinària (medicina,

psiquiatria, psicologia, dret, educació especialitzada i pedagogia) i per altra banda, seguien pràctiques de llarga durada als medis més diversos possible.

Davant els models generals d'atenció, en els que l'individu es trobava, de fet, fos dins el grup (aula, habitació,...), l'educador especialitzat va introduir la dimensió individual a l'acte educatiu: no és el minusvàlid el que està al centre del projecte, sinó la «persona minusvàlida» amb la seva història, el seu ambient, la seva família i les seves dificultats específiques.

A partir d'aquest moment, l'educador especialitzat, va saber posar en marxa mètodes, usant conceptes de diverses disciplines, en el camp de les ciències humanes:

- La psiquiatria, la psicologia i el psicoanàlisi per intentar lligar els fils d'una història.
- La pràctica de la nova educació i de mètodes actius per desenvolupar una relació, individual i dinàmica, amb els processos d'evolució intel·lectual i d'adquisició de coneixements.

Tot això ha estat inscrit, de mica en mica, als mecanismes socials, molt més complexes i diferenciats que la prosperitat europea dels anys 1945-1975, permet (per les democràcies que tenien voluntat política) una atenció molt individualitzada de les persones amb dificultats, pels nens en particular: casos socials, deficients mentals, minusvàlids físics (motrius i sensorials). El professional que corresponia millor a les expectatives dels promotors era, naturalment, l'educador especialitzat, mentre que els altres professionals (Assistents de Servei Social, Consellers d'Economia Social i Familiar, Animadors) es dedicaven a les atencions més globals, més generals.

1.2.-L'educador és un professional de l'acció social.

Una gran diferència en el camp social entre França i Espanya és deguda a l'estatut d'aquests professionals en relació a l'aplicació de les accions i dispositius.

A França, dins d'una llarga tradició caritativa (iniciativa de congregacions o de notables) o tecnicista (iniciativa de metges o magistrats) amb, a més a més, l'aparició, molt ràpidament (1948) dels Pares, els educadors

especialitzats es van estructurar com a tècnics i professionals d'allò social i de l'acció educativa especialitzada: desenvoluparen competències sindicals abans que els mateixos sindicats ho fessin, per retirar-se a poc a poc quan aquests van prendre la iniciativa en la qüestió dels acords de treball i de Convenis Col·lectius. Desenvoluparen, també, competències d'enquadrament, monopolitzant, fins fa molt poc, les places de Director de centres especialitzats, però no es van dedicar massa a la tasca de creació d'associacions, centres o serveis.

A Espanya, em sembla que les iniciatives socials varen ser més tardanes (però igualment pertinents, fins i tot avançades en allò que fa referència als adults minusvàlids). El model de l'educador especialitzat va ser forjat en un moment clau de la vostra història, amb la reivindicació d'una competència tècnica real, davant de pràctiques que reposen sobre l'assistència i l'acompanyament caritatiu; s'ha de recordar, igualment, la reivindicació de l'aspecte professional, amb el que això suposa en quan a formació i control.

Per tant, ens hem de preguntar si el poder públic, minvat per les dificultats econòmiques actuals, sabrà sol·licitar educadors especialitzats, més competents, però possiblement més cars, en lloc d'associacions més dòcils i menys exigents tècnicament.

Tot això em porta a insistir sobre un fenomen que és resultat de la crisi, i que podria ser reforçat per aquesta. A Europa es viu, actualment, un moment notablement difícil en el pla econòmic. La temptació de recórrer, en nom del bon sentit, de la raó, de la generositat humana i de les economies de pressupostos, a persones no qualificades que, buscant un lloc de treball, acceptaran per uns sous molt baixos, ocupar el lloc de professionals qualificats, és molt gran. És un dels efectes negatius del voluntariat que, caritatiu durant els anys passats, es torni social i participa així a la lluita contra l'atur i la desocupació dels joves adults.

El risc és gran per les persones amb dificultat. A França, coneixem molt bé aquest fenomen de les associacions humanitàries (quan s'envia als països de l'Europa de l'Est o a Àfrica persones de bona voluntat, però sense qualificació professional) o amb les polítiques urbanes (quan els polítics elegits pels municipis, malalts de por davant l'explosió de la violència, hi troben un remei urgent i en lloc d'utilitzar educadors competents, però poc dòcils, prefereixen recórrer a persones sense formació, però depenents d'ells)

SER EDUCADOR AVUI A EUROPA.

2.1.-Característiques comunes del treball social a la Unió Europea.

2.1.1.-La gravetat de la crisi econòmica.

Efectivament, amb el creixement de les dificultats socials i posant en primer pla les qüestions de l'atur, del treball, dels joves, la crisi econòmica ha estat una palanca potent de transformació dels dispositius d'acció social amb l'aparició, bastant recent, d'una esfera autònoma de la inserció social i professional al costat de polítiques més clàssiques d'acció sanitària i d'acció social.

Així, a més d'un canvi públic (o del descobriment d'un nou públic), podem comprovar que l'acció educativa i social evoluciona d'un principi d'acció centrat sobre la persona cap un principi més global, centrat sobre un territori... que no correspon forçosament a un retall administratiu sinó més aviat a formes de vida social (barri, associació de diversos ajuntaments, zona de treball)

2.1.2.-L'escampament del principi d'acció social.

Nosaltres teníem fins fa uns anys, una estructura de polítiques socials que reposava sobre problemes específics, ben establerts amb uns marcs d'acció determinats: persones minusvàlides, persones de la tercera edat, infants...

Ara bé, avui en dia, cada sector de polítiques públiques està confrontat als fenòmens d'exclusió social i professional i ho ha de tenir en compte. D'aquest fet, allò que constituïria les característiques d'un grup professional (els treballadors Socials) es converteix en un principi d'acció per altres professionals (educació, allotjament, salut, policia...) i fins i tot per no professionals.

2.1.3.-Les diferents lògiques de professionalització.

La intervenció social (i ja no dic el Treball Social) és una necessitat per respondre als fenòmens d'exclusió; fins i tot arriba, desenvolupant-se, a constituir una font de treball per les persones afectades per la crisi.

Això està fomentat per la tendència actual a Europa de formar «persones mediadores» pertanyents a grups socials considerats, i aptes per ser

intermediaris pertinents entre els barris amb dificultats, els grups socials marginats i el poder públic amb els seus dispositius específics.

Per altra banda, els serveis de proximitat condueixen a la creació de noves especialitats quantitativament importants (assistents maternes, treballadors familiars), però amb poca qualificació.

Degut a la crisi, els mitjans financers es tornen més escassos i ens podem preguntar si no hi ha, a termini, un risc de desqualificació del Treball Social.

Espanya té, avui en dia, la particularitat d'haver impulsat la formació d'educadors més tart que altres països europeus; així doncs, existeix encara una necessitat molt real de responsables competents i ben formats, però aquest personal no està protegit d'una política financera a curt termini, que faria que se'ls preferís agents del treball social menys formats i menys pagats.

Avui en dia, a França, dos tesis es confronten: la primera, la recomposició d'oficis, es podria fer únicament a partir d'oficis tradicionals del treball social (pel fet del seu nombre i qualitat); per la segona, el desenvolupament de noves polítiques degudes a la crisi (barris perifèrics, inserció professional, lluita contra l'exclusió) constitueixen un veritable trencament de sentit que posa en dubte la imatge dels oficis tradicionals.

2.2.-Models i intercanvis.

2.2.1.-Orientacions pels 10 anys futurs.

Em sembla haver intentat demostrar en quins aspectes els nostres models nacionals han estat tributaris dels contextos polítics i econòmics dels nostres respectius països. La pertinença comuna a una nova entitat, la Unió Europea, la proximitat cultural i l'impacte idèntic de la crisi, ens porten forçosament a una reflexió sobre l'evolució paral·lela dels models en el si de l'Europa del demà.

Els principals eixos d'evolució que voldria subratllar són els següents:

-El plantejament dels models especialitzats ens portaria a un reexamen del concepte mateix de Treball Social, que reuniria les

diferents professions actuals, seguides d'especialitzacions, tenint en compte que actualment exercim oficis diferents.

-L'acostament de la Universitat i de les diferents formacions al Treball Social. El dia que vivim avui a Girona, és la il·lustració d'aquest acostament, amb el relleu simbòlic de SER.GI a la Universitat. A França, la qüestió està plantejada clarament pel Ministeri d'Assumptes Socials, tot i la influència dels 153 centres de formació de Treballadors Socials subvencionats (pot ser a causa del seu cost)

-El desenvolupament del concepte de «Transversalitat» entre els diferents camps disciplinaris de les formacions, a través de mòduls temàtics comuns a les diferents professions socials.

Però, ¿Qui ho voldrà realment i qui ho sabrà realitzar? Efectivament, les càrregues històriques són molt fortes, les especificitats ben ancorades, i durant els moments difícils la temptació de replegar-se sobre un mateix, és molt forta.

Serà fent jugar plenament la dinàmica de la col·laboració sobre el terreny, entre els treballadors socials per començar, entre els dispositius públics i privats després, que el canvi podrà començar. Actualment a Europa, les polítiques urbanes, les polítiques de joventut, però també les que tenen a veure amb les persones de la tercera edat, impliquen col·laboracions personals, professionals, institucionals.

-La formació permanent com motor indispensable de l'evolució de les competències. No hi ha mitjes tints: o bé, sota la influència de la crisi i d'una política a curt termini, el poder públic fomenta el recurs a interventors mal formats i mal pagats que haurà de llicenciar... o formar d'aquí uns anys, o bé el poder públic admet que en el camp social, el criteri de la adequació i de la modernitat és el de la formació (formació inicial de bon nivell i formació complementària regular inscrita en els pressupostos dels centres i serveis). La formació permanent dels personals constitueix una necessitat imperiosa a fi i efecte de millorar el servei donat i evitar el desgast; es tracta d'una prioritat absoluta que ha de ser finançada en el marc dels projectes de centre.

2.2.2.-L'intercanvi com a motor de progrés.

Més que mai l'intercanvi constituirà una de les condicions del progrés dels educadors, com de les polítiques socials. Estic ben situat per parlar-ne ja

que fa una mica més de 15 anys, va ser una forma de treball regular amb els col·lectius infantils de Barcelona el que em va fer descobrir i comprendre, amb molts anys d'antelació, sobre les polítiques franceses urbanes, el que podria ser una intervenció educativa dins el nucli de les grans ciutats.

Estic ben situat per parlar-ne ja que en el marc de la formació de Directores de Montpel·lier, és als amics catalans a qui vaig demanar que tractessin sobre la influència del marc constitucional sobre les polítiques socials descentralitzades:

Per tant, conec les seves dificultats:

-Dificultats institucionals i jurídiques, quan fa una anys vam intentar crear una gran associació entre promotors del treball social a Catalunya, a Andorra i a Languedoc.Rosselló.

-Dificultats econòmiques i administratives per trobar treball a l'altre costat de la frontera, sigui el que sigui.

És així, d'una manera voluntària i entre actors del treball social que sabrem trobar-nos i treballar junts. Crec que els nostres homes polítics seguiran si els ensenya el camí.

CONCLUSIÓ.

Arribant a la fi d'aquesta reflexió, me n'adono que he parlat molt poc de l'Educador Especialitzat i molt més del Treball Social.

És, sens dubte, perquè crec que la seva competència i la seva tècnica fan de l'Educador Especialitzat, un dels motors de l'atenció a les persones amb dificultats, però també un dels principals actors de les mutacions futures del Treball Social.

Hem, heu d'estar segurs de la importància de la vostra professió, per tots aquells que estan exclosos, o amb risc d'estar-ho. La defensa de la vostra professió no és ni corporativista ni interessada. Reconèixer la utilitat de la vostra professió i d'una formació d'alt nivell, alternativament entre la Universitat i els centres, és reconèixer el dret de les persones minusvàlides o inadaptades a ser ateses i a beneficiar-se d'una educació especialitzada: és una qüestió de dignitat, és una qüestió de justícia social, és una qüestió de democràcia quotidiana.

ACCIÓ - INVESTIGACIÓ EN POLÍTICA SOCIAL

TÍTOLS PUBLICATS

1

**ONYAR EST: un model d'acció contra
l'exclusió i la pobresa**

2

**Avaluació dels itineraris familiars
d'inserció social del programa ONYAR EST**

3

**L'avaluació de programes d'inserció
social i rendes mínimes**

4

**Programa Onyar Est dispositiu
d'inserció econòmica**

FUNDACIÓ SERVEI GIRONÍ
DE PEDAGOGIA SOCIAL